

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

Vliv koronaviru na cestování se zaměřením na baťůžkáře
Diplomová práce
(magisterská)

Autor: Bc. Barbora Blahutová
Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.
Olomouc, 2021

Jméno a příjmení autora: Bc. Barbora Blahutová

Název diplomové práce: Vliv koronaviru na cestování se zaměřením na baťůžkáře

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2021

Abstrakt: Diplomová práce je zaměřena na vliv pandemie koronaviru na cestování. Cílem práce je posouzení dopadu pandemie koronaviru na cestování českých a slovenských baťůžkářů. Pro splnění cíle byla zvolena metoda online dotazníkového šetření. Praktická část zahrnuje především změny ve stylu a chování cestovatelů a především baťůžkářů. Jak změnili lidé svůj postoj, zda cestují i v době pandemie, jestli volí jiné typy dopravy a ubytování a celkově jestli plánují změnit své cestovatelské návyky. V teoretické části se zabývám změnami v příjezdovém cestovním ruchu ČR v porovnání s rokem 2019 a změnami ve výjezdovém cestovním ruchu Čechů od roku 2017. A dále vlivem pandemie na celosvětový turismus a předpoklady návratu turismu k předcovidovému období. Výsledky ukazují, že větší polovina lidí plánuje cestovat stejně, jako před pandemií. Třetina lidí v této době cestuje více po ČR, než v předchozích letech a třetina přibližně stejně. Polovina respondentů navštívila zahraničí od vypuknutí pandemie. Nejčastěji letecky, nebo autem. Do budoucna lidé více plánují cestovat po Evropě, odkud se dá rychleji a s větší jistotou dostat domů. Ubytovat se budou spíše v menších, soukromých ubytovacích zařízeních. Cestující jsou ochotni si zaplatit test pro cestu do zahraničí, ale už nejsou tak ochotni zůstat v karanténě po příletu. Kdyby bylo podmínkou k vycestování očkování, více než 60 % respondentů uvedlo, že by se nechalo očkovat.

Klíčová slova: koronavirus, cestování, baťůžkářství, příjezdový cestovní ruch, výjezdový cestovní ruch

Author's first name and surname: Bc. Barbora Blahutová

Title of the master thesis: Effect of coronavirus on travelling with a focus on backpackers.

Department: Department of Recreation and Leisure Studies

Supervisor: Ing. Halina Kotíková Ph.D.

The year of presentation: 2021

Abstract: This thesis is focused on effects of coronavirus pandemic on travelling. The main aim of this thesis is effect of pandemic on travelling of Czech and Slovak backpackers. The method of questionnaire survey was chosen to meet the goal. Practical part includes changes of behaviour of backpackers. How people changed their attitude, if they travel during pandemic, if they choose different types of transport and accomodation and if they plan to change their travelling habits. In theoretical part I deal with changes in incoming tourism compare to 2019 and changes in outgoing tourism since 2017. And in the end I focus on effect of pandemie on worldwide tourism and tourism recovery. The results shows, that more than half of respondents plan to travel as they did before the pandemic. One third od people travel more in the Czech republic, and third approximately the same as in previous year. Half of the respondents have visited abroad since the outbreak of the pandemic. Most often by plane, or car. In the future, people plan to travel more in Europe, from where you can get home faster and with more confidence. They will choose accomodation in smaller and private facilities. Passengers are willing to pay for a PCR test for a trip abroad, but are no longer so willing to stay in quarantine. If vaccination were a condition for travel, more than 60 % of respondents answered they would be vaccinated.

Key words: coronavirus, travelling, backpacking, incoming tourism, outgoing tourism.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Haliny Kotíkové, Ph. D., uvedla jsem všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 20.4.2021

.....

Bc. Barbora Blahutová

Poděkování

Tímto děkuji Ing. Halině Kotíkové, Ph. D. za trpělivost, pomoc, vedení, odborné rady a konzultace, které mi pomohly, při zpracovávání této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat všem cestovatelům, kteří se podíleli na dotazování. V neposlední řadě patří velké díky mé rodině, kamarádům a mému příteli, kteří se mnou měli trpělivost po celou dobu studia, a hlavně při jeho dokončování.

OBSAH

Úvod.....	9
1 Přehled poznatků.....	11
1.1 Cestovní ruch.....	11
1.1.1 Typy dělení cestovního ruchu.....	11
1.1.2 Alternativní a masové formy cestovního ruchu.....	13
1.2 Backpacking.....	15
1.2.1 Historie backpackingu (bat'ůžkářství).....	15
1.2.2 Definice a rysy bat'ůžkáře.....	15
1.2.3 Bat'ůžkářství jako rituál.....	16
1.2.4 Bat'ůžkářské enklávy.....	17
1.2.5 New Age Travellers.....	17
1.2.6 Tipy na aplikace pro cestovatele.....	18
1.2.7 Lonely Planet.....	20
1.3 Cestování a COVID-19.....	22
1.3.1 Covid-19 a opatření v ČR.....	22
1.3.2 Změny v příjezdovém cestovním ruchu 2019-2020.....	24
1.3.3. Výjezdový cestovní ruch 2020.....	26
1.3.4 Výjezdový cestovní ruch 2021.....	27
1.3.5 Cestování Čechů mezi lety 2017-2019.....	29
1.3.6 Vliv koronaviru na celosvětový turismus.....	29
1.3.7 Návrat k cestování a uzdravení turismu.....	30
2 CÍLE PRÁCE.....	32
3 METODIKA.....	33
3.1 Design studie.....	33
3.2 Popis zkoumaného souboru.....	34
3.3 Metody a organizace sběru dat.....	34
4 VÝSLEDKY.....	36
5 DISKUZE.....	56
6 ZÁVĚRY.....	58
7 SOUHRN.....	61
8 SUMMARY.....	62
REFERENČNÍ SEZNAM.....	63
Tištěné zdroje.....	63

Internetové zdroje:	65
Seznam obrázků	69
Seznam tabulek	71
PŘÍLOHY	72

Úvod

Cestování patří k našemu životu už od pravěku. Lidé odjakživa putují, přesouvají se z místa na místo, mají v sobě dobrodružnou touhu poznat a zažít něco nového. Původně se cestovalo a putovalo pouze pěšky, či na zvířatech – například oslech, koních, nebo velbloudech. Poté bylo vynalezeno kolo a lidé mohli začít přepravovat kromě sebe i náklad. Později vznikla lodní doprava, která ale původně spoléhala pouze na plachty. V novějších dobách se rozvinula železniční doprava, letecká doprava a samozřejmě automobilová.

Každý člověk je specifický, volí si svůj osobní typ cestování. Někteří si zaplatí dvoutýdenní dovolenou u moře s all-inclusive, jiní si sbalí batoh a jdou, kam jej nohy ponosou. Všechny nás ale v roce 2020 spojila jedna událost, díky které se celosvětové cestování zastavilo v takovém měřítku, jako ještě nikdy předtím. Už ke konci roku 2019 se v Číně, konkrétně ve Wu-Chanu objevila nemoc, kterou nikdo nedokázal identifikovat a postupně se začala šířit do celého světa. V březnu 2020 byla Světovou zdravotnickou organizací (WHO) oficiálně vyhlášena celosvětová pandemie. V podstatě všechny země uzavřely své hranice, všude jsou přísné restriktce, musí se nosit roušky a respirátory, dodržovat rozestupy, je zakázáno konání hromadných akcí a celý svět jako by se zastavil. V některých zemích lockdown opravdu zabral a nakažených je tam úplné minimum. Například Austrálie, nebo Nový Zéland, kde mají vstup povolený pouze obyvatelé těchto zemí, nebo lidé, kteří tam mají dlouhodobý pobyt/víza. Nyní je to už rok, co s touto pandemií bojujeme, k 19. dubnu 2021 již zemřely 3 miliony lidí, přes 140 milionů bylo, nebo stále je nakaženo a necelých 800 milionů lidí po světě už dostalo vakcínu (WHO Coronavirus Dashboard, 2021). Právě vakcína by mohla být cestou ven a zároveň cestou k návratu turismu, tak jako jsme ho znali do roku 2020.

Já sama jsem byla zvyklá hodně cestovat, nejraději v „batůžkářském“, low-cost stylu. Proto se i mě samotné tato celá situace velice dotkla a rozhodla jsem se zjistit, jak jsou na tom lidé, kteří byli také zvyklí hodně cestovat a nyní je to zkomplikované opatřeními a je složité někam bez problémů vycestovat. Já osobně jsem od vypuknutí pandemie za hranicemi nebyla, ale začala jsem více cestovat po naší republice. Zajímá mě, jak tuto situaci vnímají ostatní cestovatelé, jestli cestování přerušili a čekají, až se situace uklidní, nebo jestli hledají cesty, jak vycestovat, například do zemí, kde situace okolo Covidu-19 není tak vážná a opatření mírnější. A když ano, tak jaké způsoby k tomu využívají.

Další pro mě velkou problematikou je otázka testování se před odletem, riziko toho, že člověk nakonec neodletí, nebo že bude muset být po příletu v karanténě. Pro někoho se zdá

východiskem očkování a vidina Covid-Pasu. Proto chci zjistit, jak se lidé k této problematice staví.

O cestování Čechů (a Slováků) v době pandemie ještě nebyla vydaná žádná studie, pouze menší výzkumy například leteckých společností, nebo cestovních kanceláří, které jednou za čas dělají průzkumy a zjišťují, jaký názor mají lidé na cestování v době koronaviru. Chtěla bych proto své výsledky porovnat i s těmito průzkumy a udělat si o celé situaci ucelenější obraz.

Chci porovnat své výsledky s výsledky studií, které jsem převzala ze stránky Celý o turismu.

1 Přehled poznatků

1.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch můžeme definovat podle UNWTO (Světová organizace cestovního ruchu) jako: „činnost lidí, spočívající v cestování a pobytu mimo místo jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely“ (definice WTO in Nové trendy v cestovním ruchu, Kotíková 2013). Z této definice lze vyčíst, že cestování můžeme provozovat za různými účely, ať už obchodními, pracovními, nebo jen jako využití volného času.

Cestovní ruch je jeden z nejdůležitějších sektorů světové ekonomiky, nejrychleji se rozvíjí, podle UNWTO tvoří cestovní ruch asi 10 % světového HDP, je v něm zaměstnaných asi 100 milionů lidí a celkově mezinárodní cestovní ruch představuje asi 25–30 % všech světových služeb. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

1.1.1 Typy dělení cestovního ruchu

U rozdělení cestovního ruchu se zaměřujeme na formy a druhy cestovního ruchu. Mezi druhy řadíme například rekreační, nebo kulturně poznávací cestovní ruch. Forma cestovního ruchu je určuje přímo podmínky, za kterých je cestovní ruch vykonáván (krátkodobý, organizovaný) (Kotíková, 2013). Podle UNWTO je základní členění cestovního ruchu na *domácí* a *zahraniční* cestovní ruch. Zahraniční cestovní ruch se poté dělí na *příjezdový* a *výjezdový* cestovní ruch.

- Domácí cestovní ruch – probíhá na území jednoho státu, pohyb a pobyt lidí v rámci jejich území, ne za hranice státu.
- Zahraniční cestovní ruch – na území jiného státu, za hranicemi našeho území.
  - Příjezdový cestovní ruch (aktivní) – příjezd cizinců na území našeho státu
  - Výjezdový cestovní ruch (pasivní) – vycestování obyvatel našeho státu do zahraničí

Domácí cestovní ruch + výjezdový cestovní ruch = národní cestovní ruch.

Domácí cestovní ruch + příjezdový cestovní ruch = vnitřní cestovní ruch.

Příjezdový cestovní ruch + výjezdový cestovní ruch = mezinárodní cestovní ruch.
(UNWTO, 2010)

Další typ členění cestovního ruchu je na volnočasový cestovní ruch a cestovní ruch za účelem obchodní, či služební cesty.

Někdy může být toto členění ještě konkrétnější a v české literatuře se uvádí se přímo základní druhy cestovního ruchu podle motivu účasti (Kotíková, 2013).

- Rekreační
- Kulturně-poznávací
- Lázeňsko-léčební
- Sportovně-turistický
- Náboženský
- Obchodní

UNWTO dělí cestovní ruch podle motivu cestování na:

- Využití volného času, rekreace a dovolená
- Návštěva příbuzných a přátel
- Obchodní a pracovní motiv
- Léčebný motiv
- Náboženský motiv
- Ostatní

Členění podle místa:

- Městský
- Lázeňský
- Venkovský
- Horský
- Pobyt u vodních ploch (patří sem i přímořský)

Členit se cestovní ruch může i podle délky pobytu:

- Krátkodobý (do 4 dní)
- Dlouhodobý (4 a více dní)
- Jednodenní pobyty

Podle typu zajištění služeb:

- Organizovaný (cestovní kanceláře a agentury)
- Neorganizovaný

1.1.2 Alternativní a masové formy cestovního ruchu

Boorstin (1964) (in Chorvát 2006) ve své knize uvádí, že jsou dva typy lidí – turista a cestovatel. Cestovatel je ten, který se snaží aktivně hledat, plánovat a vytvářet si zážitky, sbírat zkušenosti, spojit se s místní kulturou, očekává dobrodružství a zároveň to s sebou neslo i zdravotní rizika. Naopak turista je člověk pohodlný, čeká, že o něj bude postaráno. Takhle se z cestovatele stane turista – v dnešní době se celá dovolená dá koupit v jednom balení – ubytování, strava, služby.

Alternativní cestovní ruch

Cestovatelem se v dnešní době dá označit baťůžkář (=backpacker). Mají snahu co nejvíce poznat místo kam jedou, spát u místních, jíst místní jídlo, poznávat kulturu, jít naproti zážitkům. Podle Przywary (2012) (in Kotíková, 2013) se častěji objevuje služba „*jako místní*“ (=like a local) – možnost zažít si místo jako místní obyvatel – jíst v méně známých restauracích, jezdit hromadnou dopravou. Zde se hodně využívají i ubytovací služby jako je Couchsurfing, nebo Airbnb, kde je možnost spát přímo u místních, kteří často dávají tipy právě na tyto neznámá, a ještě neprozrazená místa, kam vyrazit, znají pláže, které nejsou přelidněné, restaurace, kde se dají ochutnat místní speciality apod. Hlavním důvodem, proč takto lidé cestují je poznávání, nechtějí jen ležet 10 dní na pláži, ale chtějí destinaci opravdu prozkoumat a zažít.

Cohen (1972) rozdělil účastníky cestovního ruchu na 4 typy:

- Organizovaný masový turista – koupí si kompletní dovolenou v jedné z populárních letovisek, většinu dovolené tráví v hotelu, či na pláži a v blízkém okolí.
- Individuální masový turista – koupí si částečnou dovolenou, poznává místa v destinaci, ale pouze ty masově známé.
- Turista – dovolenou si plánuje a zařizuje sám, vyhýbá se masovým místům, kontaktům s dalšími turisty, snaží se seznámit se s místními, ale pořád chce mít nějakou jistotu a bezpečí.
- Turista tulák – chce proniknout do místní kultury, nemá předem žádný plán, nechce být součástí cestovního ruchu.

Celkově se alternativní cestovatelé snaží směřovat od organizovaného k neorganizovanému a od známého k neznámému.

Masový cestovní ruch

Jak ve svém článku uvádí Chorvát (2006), první počátek organizovaného cestování mohly být tzv. „Grand Tours“ – bohatí Britové jezdili na výlety a poznávali nové kultury, a to už v době renesance až do 18. století. Tyto cesty byly ale pouze pro lidi z vyšších pozic. Dalším krokem ke zvýšení zájmu o cestování byla výstavba železnic, díky tomu mohlo začít cestovat mnohem více lidí. Začátek velkého masového turismu začal v polovině 19. století, kdy Thomas Cook zakládá první cestovní kancelář (Thomas Cook & Son), která v roce 2019 zkrachovala. Thomas Cook byl považován za opravdového průkopníka dnešního způsobu cestování, viděl příležitost v poptávce, a tak vytvořil nabídku. Pořádal výlety vlakem po Anglii, poté po Skotsku a za jeho největší úspěch je považována Světová výstava v Londýně, kam dokázal dopravit až 165 000 lidí. Společně s cestou nabízel v „balíčku“ i například průvodce a ubytování. První velká cesta byla v roce 1856, kdy Thomas Cook uspořádal cestu po Evropě, která zahrnovala návštěvu Belgie (Antverpy, Brusel, Waterloo), Německa (Kolín, Rýn, Frankfurt, Heidelberg, Baden-Baden) a Francie (Štrasburk, Paříž, Le Havre). Později to byly i cesty do Švýcarska, Ameriky, nebo Izraele. Vrcholem byla i cesta kolem světa (Chorvát, 2006).

V našich končinách se turista bere jako někdo, kdo rád chodí do přírody, aktivně se hýbe, poznává svou vlastní krajinu. Díky tomuto zájmu byl v roce 1888 založen Klub českých turistů (KČT). Na Slovensku byla turistika organizována pod Uherským karpatským spolkem. Po vzniku Československé republiky se v roce 1918 z KČT stal Klub československých turistů. Celou tuto myšlenku hodně ovlivnil i rozvoj trampingu a skautingu (Chorvát, 2006).

1.2 Backpacking

1.2.1 Historie backpackingu (baťůžkářství)

Jak uvádí Cohen (2008), backpacking vznikl jako protiklad proti klasickému způsobu cestování. Za první baťůžkáře se dají považovat trampové, kteří se po velké hospodářské krizi v USA rozhodli na vlastní pěst toulat světem. Právě kvůli krizi cestovali městskou dopravou, či stopovali, aby ušetřili peníze. Počet trampů se za chvíli velice rozrostl. Největší rozmach nastal v 60. letech, kdy se mladí Američané chtěli vzbouřit a být odlišní. Podle Adlerové (1985) to byli právě trampové, kdo byl mladým cestovatelům vzorem. S postupem času se ale z lidí, kteří se chtěli vyhybat masovému turismu stali právě tito – baťůžkáři vyhledávající všeobecně známá a populární místa. Znaky a hodnoty původního backpackingu u nich ale stále zůstávají.

1.2.2 Definice a rysy baťůžkáře

Podle O'Reillyové (2006) je baťůžkář člověk, který nemá dané pevné plány dopředu, ale spoléhá na náhodu, a to, co se zrovna stane a zakládá si na spontánnosti. Mezi baťůžkáři vládne přátelská atmosféra a vytváří tak danou komunitu. Většinou se jedná o mladé lidi, kteří berou takové cesty jako výzvu a jako možnost posunout se v životě dále a rozvíjet se.

Jak uvádí Zelenka a Pásková (2012), baťůžkáři si nesou vše potřebné na cestu v batohu, užívají si a prozkoumávají místa, a to vše s co nejmenšími náklady. Především se zaměřují na místa v přírodě, nebo různé památky spojené s místními tradicemi.

Období, ve kterém nejčastěji jezdí „baťůžkařit“ se nazývá „Gap Year“ – mezní rok/mezičas. U studentů ve věku 18-24 let jde o období mezi ukončením školy a začátkem rodinného života, popřípadě mezi 25-35 lety jako pauza v kariérním životě. (Wearing et al, 2009). Richards a Wilsonová (2004) ve své knize uvádí, že za posledních 30 let původní tuláci více táhnou k masovému turismu – fenomén baťůžkářství začíná být více moderní. Tento fakt je vidět i na vzrůstu nabídky nízkonákladových leteckých společností, možností ubytovat se v levném hostelu a dalších faktorech.

Welk (2004) ve své knize uvedl 5 základních rysů baťůžkářů:

- Snaha cestovat za co nejmenší náklady – ubytování, doprava, strava. Čím méně budou utrácet, tím déle můžou cestovat.
- Setkávání se s lidmi – jak s lidmi z daných míst a kultur, tak třeba i s ostatními baťůžkáři.
- Pocit svobody a nezávislosti – chtějí vyzkoušet život na divoko, čekat co přijde a nemít jasně daný plán.
- Individualita a nezávislost v plánování – oproštění se od masového turismu a mainstreamových míst.
- Snaha cestovat co nejdéle – říkají, že zkušenosti se nedají získat z krátké dovolené.

Hlavně těmito pěti rysy by se chtěli baťůžkáři odlišit od klasických turistů.

U dnešních baťůžkářů není problém odjet daleko na dlouhou dobu – spojení s rodinou je dostupné skrz mobilní telefony a pro vyhledání důležitých informací používají (skoro) všude dostupný internet.

Často se také může stát, že si baťůžkáři budou na své cestě přivydělávat. Někdy legálně, ale někdy i nelegálně, aby si vydělali na další zážitky. (Loker-Murphy, Pearce, 1995).

Sørensen (2003) ve své práci uvedl, že i když se baťůžkáři sami prezentují jako někdo, kdo nemá plán, je spontánní a snaží se vyhnout komerčnosti, stejně využívají komerční lety, popřípadě předem zajištěné ubytování. Nejde tedy backpackera popsat přesně podle rysů, ale spíše podle toho, jak on sám sebe vnímá. V dnešní době dokonce vznikají resorty pro backpackery, které už se liší od klasických mainstreamových resortů pouze názvem. Takové resorty jsou například na Novém Zélandu, v Austrálii a v JV Asii.

1.2.3 Baťůžkářství jako rituál

Jak uvedl Turner (1969), baťůžkářství se může jevit jako forma rituálu. Lidé se vydají na cestu v době osobní, životní krize, kdy neví kudy kam, když dokončí školu a než založí rodinu, většinou ve věku 20-35 let. Často může být důvodem nějaká nepříjemná událost, na kterou chce člověk zapomenout – úmrtí, rozchod, výpověď v práci. Dalším důvodem může být únik před nátlakem a uvědomění se a uspořádání si hodnot (White, 2004). Snaží se přerušit normální život a zažít něco neobvyklého. Poté se lidé s uspokojením rádi vrátí zpět domů.

V Izraeli se praktikuje rituál, kdy se mladí vojáci po ukončení povinné vojenské služby vydají na prodloužený výlet za hranice.

1.2.4 Baťůžkářské enklávy

Jako první, kdo na baťůžkářské enklávy upozornil byli Richards a Wilsonová (2004). Enkláva je místo, kde se baťůžkáři mohou spojit. Jak mezi sebou, tak s místními. Tyto enklávy se nacházejí na různých místech planety, ať už v místech komerčních (například Bangkok), nebo i někde na venkově – například na Bali (Edensor, 2008). Tato místa se všechna velice podobají, mají svou typickou atmosféru. Často baťůžkáři cestují jednotlivě nebo ve dvojicích, a proto jsou tato místa výborná pro poznání dalších baťůžkářů a vyměnění si zážitků a poznatků z cest. Jak uvedl Murphy (2001), právě turistické trasy, výlety a plány jsou nejčastějším tématem k večernímu posezení. U poznávání se s jinými cestovateli nejde o hluboké prohlubování vztahů, ale spíše o jednorázové setkání, právě s bonusem výměny zkušeností.

Enklávy jsou také popsány v průvodci Lonely Planet, což je na jednu stranu výhoda, je to tip, kde se ubytovat a načerpat síly, ale na druhou stranu tím, že je enkláva zveřejněna v průvodci už ztrácí své kouzlo a na místo poté míří velké množství turistů i s jiným smýšlením.

1.2.5 New Age Travellers

Kromě baťůžkářů je tady další skupina cestovatelů, a to *New Age Travellers*. Martin (2002) zde vychází z několika knih, konkrétně od autorů Hetherington, Bauman a Rojek a Turner. *New Age Travellers* (volně se dá přeložit jako novodobí cestovatelé/cestovatele nového věku), jsou lidé, kteří se rozhodli nějakou dobu žít na cestách. Původně tato myšlenka pochází z Británie. Důvody, proč se lidé rozhodnout žít tento způsob života jsou většinou problémy. Člověk ztratil místo k bydlení, zaměstnání, nebo má za sebou špatné období – rozchod, úmrtí někoho blízkého apod. Berou to jako alternativu k tomu jít bydlet k rodičům, nebo žít na ulici. Martin přirovnává tyto novodobé cestovatele k vagabundům, které popsal Bauman. Hetherington tyto cestovatele bere spíše jako lidi, kteří chtějí sbírat zkušenosti a chtějí být svobodní. Často se tedy autoři neshodují, jestli si *New Age Travellers* tento způsob života dobrovolně vybrali, nebo neměli jinou možnost. V případě, že si to sami vybrali, tak se ještě můžeme ptát proč. Jestli to udělali na protest a nechťejí se škatulkovat do žádných sociálních skupin, nebo jestli jen oslavují vlastní svobodu. Margaret Thatcherová o *New Age Travellers* jednou prohlásila, že „přijímají všechny výhody svobodného života, ale odmítají přijímat jakoukoliv zodpovědnost“. (Rojek in Martin, 2002).

Martin ve studii také popisuje výzkum The Children's Society, kde se ptali 98 *New Age Travellerů*, jaký je jejich důvod pro cestování a dvě třetiny z nich uvedli, že k tomu byli donuceni, že neměli jinou možnost. Dalších 29 z nich uvedlo, že si vybírali mezi tímto způsobem života a bezdomovectvím a že jim cestování přišlo jako lepší varianta. Pouze třetina dotazovaných uvedla, že si sami vybrali tento způsob života, život na cestách. Martin dělal v roce 1993 i svou vlastní studii, ve které zjistil, že lidi na kočovném způsobu života táhne jakási venkovská idylka, ale může to souviset s nespokojeností s životem ve městech. Martin se také odkazuje na výzkum, který dělali Webster a Millar (2001), ze kterého zjistili, že tito lidé chtějí být sociálně vyloučeni, ale zároveň sociálně zabezpečeni.

Clark (1997, in Martin 2002) rozděluje *New Age Travellers* na 3 generace:

- 1. generace – 70. léta – v této době se lidé sami rozhodli stát se novodobými cestovateli, byli ovlivněni hnutím Peace.
- 2. a 3. generace – 80. léta – skládá se z novodobých cestovatelů a mladých rodin a dětí, které se narodily na cestách. Byli hodně ovlivněni dobou M. Thatcherové. Tito lidé už si svou cestu nevybrali ve většině případů dobrovolně, ale snažili se utéct před nezaměstnaností, nepřátelskou vládní politikou a z prostředí měst.

Stejně jako se porovnává bohatství podle velikost a typu domů, tak *New Age Travellers* porovnávají svá auta. Cestovatel v double-deckeru má vyšší sociální status než ten ve starém karavanu. Ale ten ve starém karavanu má zase vyšší status než cestovatel bez auta, přežívající jen ve starém přístřešku.

Také si mezi sebou porovnávají autenticitu své myšlenky. Ti, kteří žijí na venkově, se považují za větší *Travellers* než ti, kteří žijí ve městech. Nebo ti, kteří mají nový moderní autobus, jsou méně autentičtí než lidé ve starém karavanu.

1.2.6 Tipy na aplikace pro cestovatele

V baťůžkářství se vymýšlejí stále nové inovativní produkty a aplikace, z nichž jsem vybrala ty nejzajímavější. Všechny tipy pochází z blogu Tortuga Backpacks, kde je mnoho článků a tipů, jak cestovat levně a tipy pro baťůžkáře.

Jeden z největších objevů je *The Pilot: Breaking Down Language Barriers*. Jedná se o bezdrátová sluchátka, která překládají mluvenou konverzaci v reálném čase, z cizího jazyka do mateřského. Takže když tyto sluchátka mají oba hovořící lidé, mohou spolu mluvit

naprosto normálně, i když by si normálně vůbec nerozuměli. Zatím jsou sluchátka pouze jako součást limitovaného předprodeje a nejsou ještě volně k dispozici.

Další výbornou aplikací je *Timelooper: Travel Through Time*. Aplikace vám na daném místě ukáže historii až 750 let zpátky. S nadsázkou se dá říct, že s *Timelooperem* se dá cestovat časem. Tato aplikace je založena na principu virtuální reality, kde s pomocí svého smartphonu a vypůjčených kartonových brýlí můžete vidět různé historické události, jako byste je doopravdy zažívali – například stavbu londýnského Toweru, nebo velký požár v Londýně. Tato aplikace zatím funguje v 11 městech ve světě a stále se rozšiřuje. Zatím funguje například v New Yorku, Washingtonu, Budapešti, Londýně, Turecku nebo třeba v kambodžském chrámu Angkor Wat.

Pro cestování převážně do asijských zemí je skvělým pomocníkem aplikace *GlobeTouch*. Díky této aplikaci získáte místní telefonní číslo, aniž byste si museli kupovat jejich SIM kartu. Stačí si tedy stáhnout aplikaci, otevřít ji v cílové destinaci a přímo v aplikaci si dobít kredit. Aplikace *GlobeTouch* tímto ušetří starosti s hledáním stánku, vybíráním SIM karty a její výměnou. Takto všechny tyto kroky člověk zvládne za minutu a už může telefonovat, psát SMS, nebo využívat mobilní data. I tato aplikace je zatím pouze na začátku a funguje jen v pár zemích, ale doufejme, že se rozšíří po celém světě.

Další inovací a už poměrně známou jsou VR brýle. Díky virtuální realitě může člověk vidět a zažít různá místa na planetě, na která by se třeba za jiných okolností nemohl podívat. Může takto „navštívit“ různá města, památky, ale třeba i hotely. Těžko říct, co na tuto inovaci říkají baťůžkáři, ale pro lidi, kteří by se chtěli na nějaká místa podívat a z jakéhokoli důvodu nemohou, je tato služba skvělá. I když nevynahradí ten pocit z toho, když na vás dýchne místní atmosféra. Zároveň ale mohou tyto VR prohlídky sloužit jako inspirace – na nějaké místo nahlédnu pomocí virtuální reality a zalíbí se mi, tak se tam vydám doopravdy. Konkrétně v této situaci, kdy ve světě vládne koronavirus, je toto aspoň malou alternativou, jak se vydat na cestu do zahraničí.

Pro baťůžkáře-sportovce může být užitečnou aplikací *Spinlister*. Tato služba funguje například podobně jako Airbnb, ale místo ubytování si lidé od lidí půjčují sportovní vybavení. Takže baťůžkáři nemusí do letadla brát a za velké peníze doplácet surfy, nebo kola, ale v cílové destinaci si najde pronajímatele a s ním se domluví na pronájmu daného vybavení. Zároveň jej to vyjde i o mnoho levněji než kdyby si kolo, nebo surf půjčil z půjčovny. Zároveň díky komunikaci s místními vám mohou dát výborné tipy na spoty, kde daný sport vykonávat. Kromě zmíněných kol a surfových prken lidé pronajímají také stand-up paddleboardy, lyže, nebo snowboardy.

Jak už jsem zmínila Airbnb, tak samotné Airbnb je už poměrně dlouho fungující služba, a ne už tak moc inovativní. Ale v poslední době přidali do své nabídky kromě ubytování další kategorie, a to *Zážitky* a *Místa*. U *Zážitků* místní „pronajímají“ své služby za levné peníze – například surfové lekce, lekce jógy, kurzy potápění, různé workshopy nebo třeba kurz DJingu. V kategorii *Místa* to jsou tipy na oblíbené spoty místních, ať už na vykonávání sportů, třeba surfování, nebo tipy na výlety, co v dané oblasti vidět apod. Všechna tato místa jsou odzkoušena místními a díky tomu můžete najít místa, které normální turista ani neobjeví. (airbnb.com)

1.2.7 Lonely Planet

Lonely Planet je nejznámější cestovatelský průvodce (nejen) pro baťůžkáře. Zároveň je to ale i velice kritizovaná kniha, protože poukazuje na místa, která poté navštíví velká sorta lidí a dané místo se může zničit nebo znehodnotit. Původně měla sloužit právě jen baťůžkářům, ale nakonec se masově rozšířila mezi velkou spoustu lidí. Pro všechny baťůžkáře je tato kniha biblí.

Lonely Planet je společnost, založena Tonym Wheelerem, který se v roce 1970 seznámil s Maureen, se kterou se za dva roky vzali a jejich líbánky probíhaly formou cesty na motorce z Evropy až do Austrálie. Tato cesta jim trvala 9 měsíců, projeli spoustu států a v cíli jim zbylo posledních 27 centů. Díky tomuto zážitku napsali v roce 1975 první knihu. Název Lonely Planet vznikl v roce 2005, kdy Tony přeslechl text jedné písně a místo „lovely planet“ rozuměl „lonely planet“ a tento název se mu hned zalíbil. (lonelyplanet.com)

Cummings (2005) sepsal podmínky pro zapsání do Lonely Planet, aby byly všechny informace věcné a objektivní. Tato pravidla jsou, že by se neměly přijímat slevy ani platby za pozitivní recenze, nepřijímat reklamu a zůstat anonymní – tzn. při příchodu do resortu neodhalovat identitu pisatele pro Lonely Planet. Občas se ale může stát opačná situace. Že se cestovatel vydává za někoho z týmu Lonely Planet a požaduje ubytování a služby zdarma za kladnou recenzi.

V průvodci Lonely Planet se dá nalézt spousta užitečných informací, sloužících především nováčkům baťůžkářům, nebo lidem, kteří se do dané oblasti vydávají poprvé. V průvodci je výběr ubytování, především hostelů, popis cen v dané oblasti, mapy míst a „tipy pro přežití“ – jak se v dané zemi chovat podle jejich pravidel (Friend, 2005).

Zatímco u začátků Lonely Planet stáli jen Tony a Maureen, nyní má Lonely Planet 400 zaměstnanců a více než 200 autorů. Dnes společnost Lonely Planet patří pod BBC Worldwide – od roku 2011. V této době je velkým konkurentem Lonely Planet internet, kde se dají najít všechny informace zadarmo a rychle. I pisatelé pro Lonely Planet cítí, že už píšou pro

větší rozptyl lidí, je to i tím, že se ceny zvyšují a tím se změnila i cenová hladina ubytování, které Lonely Planet nabízí. (lonelyplanet.com)

Lonely Planet už má i přímo své stránky, které se zaměřují pouze na backpacking (www.lonelyplanet.com/inspiration/backpacking). Jsou tam tipy na nejlepší destinace pro baťůžkářství, rady, jak se sbalit na cestu, nebo příběhy baťůžkářů.

1.3 Cestování a COVID-19

1.3.1 Covid-19 a opatření v ČR

Na začátku roku 2020 se poprvé začalo mluvit o nemoci, kterou nikdo neznal a která se začala šířit po světě. Ke konci ledna už WHO vydala pohotovost a 11. března 2020 se potvrdilo, že jde o pandemii.

Dne 1. března 2020 byly zaznamenány první tři případy nákazy koronavirem v ČR. Už 10. března 2020 naše vláda vydala první opatření, týkající se zákazu konání akcí – hudebních, divadelních, filmových, dále veletrhů, výstav, sportovních akcí a náboženských událostí nad 100 osob. O dva dny později vyhlásila vláda nouzový stav – uzavřely se fitness a wellness centra, knihovny a restaurace, hospody a bary musely mít zavřeno mezi 20.00-6:00. O další dva dny později (12. března 2020) se již restaurace a další zařízení musely uzavřít úplně a 16. března 2020 byl vyhlášen úplný zákaz volného pohybu osob, což znamenalo, že cestování se úplně zastavilo. Byly uzavřené hotely, nedalo se nikde ubytovat, nijak cestovat.

Mírný posun jsme zaznamenali 23. dubna 2020, kdy se otevřela možnost vycestovat do zahraničí, ale s podmínkou negativního PCR testu, nebo čtrnáctidenní karantény po návratu do ČR. Dne 11. května 2020 se obnovily autobusové a vlakové spoje do a ze zahraničí. V ten stejný den se zároveň mohly znova otevřít předzahrádky restaurací, otevřely se divadla a kina, muzea a galerie a vypadalo to, že se cestovní ruch opět vrátí k normálu. O 14 dní později, 25. května 2020, se otevřely i vnitřní prostory restaurací (do 23:00), znovu se otevřely i hotely a Kempy, zámky a hrady, koupaliště a ZOO. Nouzový stav byl ukončen 17. května 2020. Lidé mohli cestovat, turisté i rezidenti se opět mohli v ČR ubytovávat, objevovat různá místa, muzea, hrady apod.

Pro zjednodušení orientace v opatřeních byl zaveden cestovatelský semafor, kde jsou země rozděleny na *zelené* – s nízkým rizikem nákazy, cestování bez omezení, *oranžové* – cizinci z těchto zemí po příjezdu do ČR musí podstoupit test, nebo čtrnáctidenní (poté zkráceno na desetidenní) karanténu a *červené* – s vysokým rizikem nákazy a negativní test či podstoupení karantény po návratu platí i pro Čechy. Zároveň má ale i každá země sérii opatření, která platí pro vstup do dané země. Cestovatelský semafor se mění poměrně často, podle aktuální situace.

Od 3. června 2020 se nám otevřela možnost neomezeně cestovat mezi Českem a Slovenskem.

V Ostravě se měl konat od 15.-18.7.2020 NeFestival, který měl být menší alternativou k jinak velice úspěšnému festivalu Colours of Ostrava, kvůli kterému se sjedou do Ostravy tisíce lidí z celého světa a který je jeden z největších festivalů v ČR. Bohužel 15.července 2020 ovšem vláda rozhodla, že z minuty na minutu zakáže akce nad 100 lidí a opět omezí otevírací dobu hospod, restaurací a barů do 23:00.

Cestování během prázdnin bylo bez větších omezení, do většiny zemí se dalo vycestovat bez testu nebo nutnosti nastoupit do karantény. Ke konci srpna ale začala nastupovat druhá vlna Covid-19 a opatření pro cestování se opět začaly zpříšňovat. Po návratu ze Španělska byl vyžadován negativní test, po návratu z Chorvatska bylo doporučeno lidem, aby se vyhýbali hromadným akcím. Dne 11. září 2020 byl vydán zákaz cest do Dánska, do Švýcarska pouze s testem, nebo nastoupení do karantény, o tři dny později začalo testy vyžadovat i Slovensko a v následujících dnech se Čechům uzavřel Kypr a Belgie a Německo bylo přístupné pouze s testem, či karanténou a Nizozemí nás zařadilo mezi červené, rizikové země.

Podle semaforu z 24. září 2020 Češi mohli neomezeně vycestovat do Bulharska, Francie, Chorvatska, Itálie, Lichtenštejnska, Lucemburska, Polska, Portugalska, Rumunska a Švédska. Naopak zakázaný vstup byl do zemí jako například Dánsko, Finsko, Kypr, Maďarsko a Španělsko. U ostatních zemí Evropy je vstup možný pouze s negativním testem, či s podmínkou karantény.

O dva týdny později se situace zhoršila a jsou omezeny cesty do Rumunska a Itálie. Dne 12. října 2020 se opět zakazuje shromažďovat se více jak 6 osob, zavírají se restaurace, nesmí se konat žádné kulturní akce a 21. října 2020 začíná druhý lockdown (který skončil až 11. dubna 2021). Opět nebylo až do 3. prosince 2020 dovoleno ubytovávat hosty, na 11 dní se to opět zmírnilo, ale opět 14. prosince 2020 se tato možnost zakazuje.

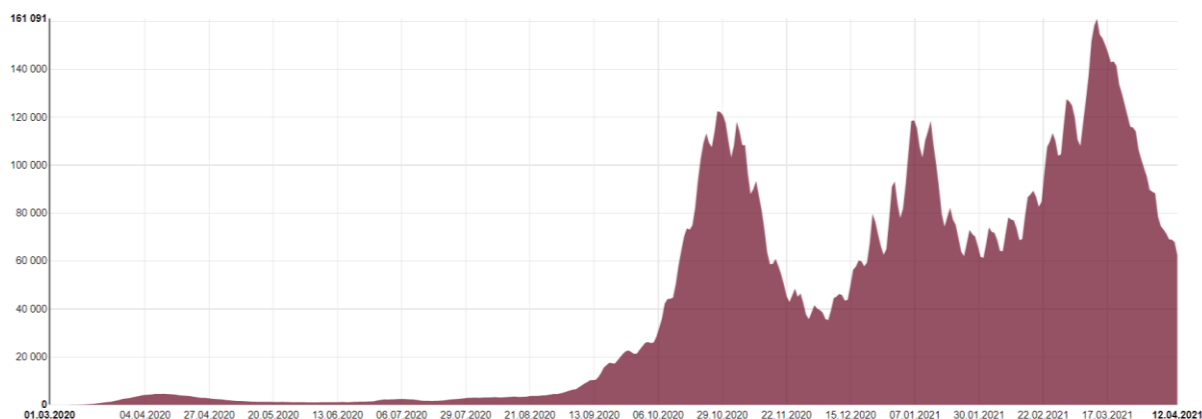
Dne 21. prosince 2020 se objevila nová mutace viru z Velké Británie, a proto Česko vydalo zákaz letů do ČR ze Spojeného království. Dne 27. prosince 2020 se zavřela lyžařská střediska, což je jeden z důvodů, proč lidé cestují. Právě za možností si zalyžovat a strávit zimní dovolenou na horách. Na konci prosince v České republice začalo očkování proti Covidu-19.

Dne 5. ledna 2021 byl vydán zákaz volného pohybu osob, které přijely ze zahraničí. Dne 18. ledna 2021 byl v Česku potvrzen výskyt britské mutace koronaviru. Od 30. ledna bylo nařízeno omezit kontakt s jinými osobami na nezbytně nutnou míru. Ubytovací služby bylo možno poskytovat jen pro služební cesty, které musely být písemně prokázány.

Dne 11. února 2021 vláda omezila pohyb v okresech Cheb, Sokolov a Trutnov a od 19. února 2021 začala povinnost nosit respirátor FFP2 a vyšší na místech s velkou koncentrací lidí.

Rok od prvního případu nákazy koronavirem v ČR, 1. března 2021 byl vyhlášen zákaz opustit území svého okresu a sportovat a pobývat venku se mohlo jen na území své obce a byly zakázány návštěvy příbuzných a přátel, a to i ve stejném okresu. Tento zákaz trval až do 11. dubna 2021. S tím skončil i zákaz volného pohybu osob, setkávání ale stále zůstalo omezeno na dva lidi. (zdroj: covid.gov.cz)

Trendový profil osob s laboratorně prokázaným onemocněním COVID-19

Obrázek 1. Trendový profil aktuálního počtu osob s laboratorně prokázaným onemocněním COVID-19 (MZČR, 2020).

1.3.2 Změny v příjezdovém cestovním ruchu 2019-2020

Od března 2020 se celosvětové cestování změnilo tak, jak ho neznáme. Uzavřely se hranice, nikdo nemohl vyjet z republiky (až na výjimky) a volné cestování bylo velice omezeno. Zároveň byl i zákaz navštěvovat ČR z jiných zemí, takže turismus za poslední rok značně klesl.

Když vezmeme 1. čtvrtletí 2020, tak se podle Českého statistického úřadu počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních snížil oproti roku 2019 o 22,2 % na 3,1 milionu hostů. Počet přenocování ubyl o 16,7 % na 8,9 milionu nocí. Leden a únor na tom byl přitom oproti roku 2019 lépe, ale v březnu s nástupem první vlny pandemie koronaviru byl meziroční úpadek o 66,8 % u ubytování a 56,6 % u přenocování. („Cestovní ruch - 1. čtvrtletí 2020“, 2020)

V druhém čtvrtletí jsme byli uprostřed první vlny pandemie a tomu odpovídají i počty ubytovaných a přenocovaných hostů. V hromadných ubytovacích zařízeních je pokles o 82,9 %, ubytovalo se 988 tisíc hostů, z toho cizinců pouze 4,3 % oproti roku 2019. Počet přenocování se snížil o 81,7 % na 2,6 milionu nocí, z toho je pokles o 96,2 % zahraničních hostů. („Cestovní ruch - 2. čtvrtletí 2020“, 2020)

V létě (3. čtvrtletí) došlo k lehkému uvolnění opatření a zrušení zákazu cestování. O necelých 21 % se snížil ve počet ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních oproti stejné době v roce 2019 (z 7,6 milionu na 6 milionu hostů, kde je pokles o 2,3 milionu zahraničních hostů). O 68,5 % (na 17,4 milionu nocí – méně o 3,5 milionu nocí) se snížil počet přenocování turistů ze zahraničí. Tuto situaci se snažili alespoň trochu zachránit domácí, kteří využívali ubytovací služby v ČR o 17,2 % více než v roce 2019. („Cestovní ruch - 3. čtvrtletí 2020“, 2020)

Podle Českého statistického úřadu Češi ve třetím čtvrtletí 2020 využívali v ČR více pětihvězdičkové hotely (dvojnásobně oproti roku 2019) a čtyřhvězdičkové hotely (nárůst o 38 %). Nárůst zaznamenaly i penziony (o 31,1 %) a kempy (o 20 %). Největší příval domácích turistů pocítil Karlovarský kraj (nárůst o 62,1 %). Na druhém místě je to Liberecký kraj (o 26,3 %) a na třetím Jihočeský kraj (21,9 %).

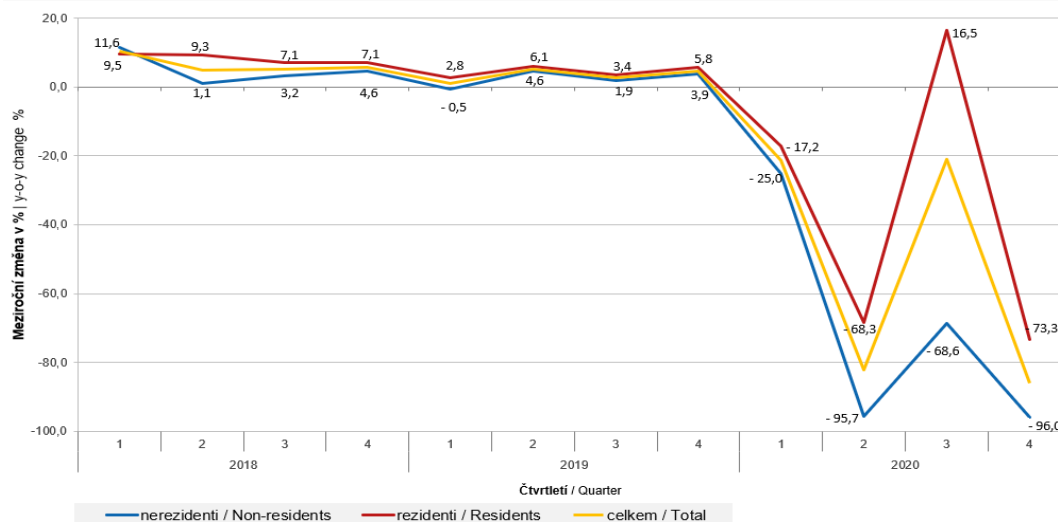
Ve 4. čtvrtletí 2020 přišla další vlna koronaviru, a to znamenalo další pokles počtu ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních. V tomto čtvrtletí to bylo už necelých 86 %. A počet přenocovaných klesl na 81,3 %, což odpovídá 2,1 milionům nocím. („Cestovní ruch - 4. čtvrtletí 2020“, 2021)

Celkově v roce 2020 oproti roku 2019 klesl počet ubytovaných hostů v hromadných ubytovacích zařízeních o 51 % na 10,8 milionů hostů. Počet přenocování se snížil o 45 % na 31,2 milionů nocí a počet přenocování zahraničních hostů dokonce upadl o 95,7 %, což je asi 20 milionů nocí. Nejvíce se tento pokles dotkl hlavního města Prahy. V rámci celého světa se počet mezinárodních příjezdů snížil dokonce o 74 %, což představuje asi jednu miliardu lidí.

Za rok 2020 navštívilo Česko ze zahraničních zemí nejvíce Němců (819 tisíc hostů, pokles o 60,6 %), Poláků (287 tisíc, pokles o 57,3 %) a Slováků (274 tisíc lidí, pokles o 63,4 %). Velké rozdíly se dají očekávat v příjezdech z dalekých destinací, kde například Číňanů se v roce 2020 ubytovalo pouze 6,4 % toho, co v roce 2019 („Cestovní ruch - 4. čtvrtletí 2020“, 2021).

Také počet tuzemských ubytovaných hostů se snížil skoro o třetinu na 8 milionů lidí. Naopak o letních prázdninách se zvýšil počet ubytovaných domácích hostů o 20 %. („Cestovní ruch - 4. čtvrtletí 2020“, 2021).

Graf 1 - Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (meziroční změna)
Graph 1 - Number of guests in collective accommodation establishments (y-o-y in change)

Obrázek 2. Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (meziroční změna) (Cestovní ruch - 4. čtvrtletí 2020, 2021).

1.3.3. Výjezdový cestovní ruch 2020

Podle dat z časových řad Českého statistického úřadu v 1. až 4. čtvrtletí 2020 do zahraničí vyjelo přibližně 2,2 milionů lidí (celkem na krátké i dlouhé pobyty). Data za druhé a čtvrté čtvrtletí roku 2020 jsou o 95 % menší než v předchozích letech, a proto se nepublikují, číslo je tedy pouze přibližné.

V prvním čtvrtletí roku 2020 vyjelo do zahraničí na cestu delší než 4 noci 495 tisíc lidí. Oproti roku 2019 je to pokles o 194 tisíc. Na kratší cestu, 1 až 3 noci, vyjelo 260 tisíc lidí, meziročně méně o 127 tisíc.

V druhém čtvrtletí, kdy byla pandemie na vzestupu je počet výjezdů na více než 4 noci pouze 19 tisíc lidí, o skoro 900 tisíc méně než v roce 2019. Na kratší výjezdy je to pokles o 312 tisíc na 42 tisíc lidí.

Ve třetím čtvrtletí byla mírná rozvolnění, ale i přesto vyjelo na cestu delší než 4 noci pouze 1,1 milionu lidí, oproti 3 milionům z roku 2019. Na kratší cesty to bylo 280 tisíc lidí, o 136 tisíc lidí méně.

Ve čtvrtém čtvrtletí 2020 přišla další vlna pandemie a lidé opět od cestování upustili. Na pobyt více než na 4 noci vyjelo přibližně 20 tisíc cestujících, pro srovnání to v roce 2019

bylo 452 tisíc. Na kratší cesty vyjelo přibližně pouze 4 000 lidí (tato čísla jsou naprosto zanedbatelná, v roce 2019 to bylo ve 4. čtvrtletí 511 tisíc lidí).

Počet přenocování na delších a kratších cestách do zahraničí je za rok 2020 celkem cca 14 milionů nocí. O 30 milionů nocí méně než za rok 2019.

Z celkového počtu 1 639 000 cest na dobu delší než 4 noci jich 1 581 000 vedlo do Evropy a zbytek, cca 58 000 mimo Evropu. Nejvíce cest bylo uskutečněno na Slovensko (353 000), do Chorvatska (412 000) a Rakouska (275 000). Převážná většina cest (více než milion) se uskutečnila osobním autem.

Z kratších cest, kterých se uskutečnilo 586 000 jich bylo 576 000 na území Evropy a z toho 317 tisíc na Slovensku. („Cestovní ruch – časové řady“, 2021).

Co se prodeje letenek týče, společnost Kiwi.com zveřejnila data za rok 2020. Stejně jako v roce předchozím lidé nejvíce létali do Velké Británie (Londýn), Španělska (Barcelona), Francie (Paříž), Itálie (Řím) a navíc v roce 2020 přibyla ještě jedna španělská destinace, a to Malaga. Celkem za rok 2020 prodala společnost Kiwi.com letenky do 127 zemí světa a prodala o cca 50 % letenek méně než v roce 2019. Největší poptávka po letenkách byla ve valentýnském týdnu roku 2020, kdy ještě nebyl vyhlášen stav pandemie a koronavirus nikdo nebral moc vážně, naopak nejmenší poptávka byla v dubnu, kdy se Česko, a i celý svět ocitl v první vlně pandemie. Koronavirus se odrazil i na cenách letenek, kdy se propadly ceny letenek do evropských zemí, jako Ukrajina, Turecko, Arménie, Rumunsko, Rakousko, Albánie, Bosna a Hercegovina, nebo z mimoevropských Chile, či Ekvádor. Na druhou stranu se zdražily letenky do Chorvatska a letenek mimo Evropu, například do Vietnamu, nebo Maroka.

Jednou z nejvíce navštěvovaných zemí, i přes nárůst cen letenek byl Egypt, který navštívilo ještě více lidí než v roce 2019. („Kiwi.com: Navzdory pandemii se Češi cestování nevzdali“, 2021)

1.3.4 Výjezdový cestovní ruch 2021

Podle průzkumu cestovních kanceláří z webu icot.cz uvádí mluvčí CA Invia.cz Andrea Řezníčková, že Čechům nevádí karanténa po příjezdu do České republiky, která je povinná po návratu z kterékoliv země s vysokým rizikem nákazy. Lidé jsou ochotni si zařídit home-office, nebo zůstat doma po příjezdu z dovolené. Mezi nejoblíbenější destinace v prvním čtvrtletí 2021 patří Egypt, Spojené arabské emiráty, Maledivy, Zanzibar nebo Dominikánská republika – toto vše jsou země, které aktuálně nevyžadují po příletu negativní test ani karanténu, takže si člověk

může rovnou začít užívat dovolenou. Celkově ale uvádí, že poptávka po exotických dovolených klesla o 40 %. Také mluvčí CK Fischer, Jan Bezděk, uvádí, že v týdnu od 8.2.2021 mají menší poptávku po zájezdech, kvůli změnám v opatřeních a nutnosti testování. („CK: Karanténa po návratu z exotiky není problém“, 2021).

V roce 2021 také někteří turisté vyměnili lyžování v Alpách a na českých horách za lyžování v Bulharsku, které jako jedna z mála zemí nechala své sjezdovky pro veřejnost otevřeny. Do Bulharska je sice možno vstoupit pouze s negativním testem, i tak ale je o tuto destinaci hlavně v období jarních prázdnin velký zájem, jak uvádí marketingový ředitel CK Alexandria, Petr Šatný. („Jarní prázdniny Češi stráví na lyžích v Bulharsku i u moře“, 2021).

Ohledně zařizování letních dovolených jsou Češi optimisté a podle Petra Kostky z CK Exim Tours je poptávka po first minute zájezdech stejná, jako před rokem, kdy ve světě ještě nepanovala pandemie koronaviru. Největší zájem je o Egypt, Turecko, Řecko, Tunisko a Španělsko s Itálií. Celkově jsou tedy cílové destinace velice podobné jako v předchozích letech. Lidé se také ve velkém snaží uplatňovat vouchery, které dostali za zrušené zájezdy v roce 2020.

Cestovní kanceláře celkově vycházejí lidem hodně vstříc – dávají možnost storna pobytu zdarma, bez udání důvodu, platí se nízké zálohy za pobyty, zařizují turistům testování za zvýhodněné ceny, nebo dokonce i zdarma a také dávají k zájezdům přípojištění na covid-19. („CK: Zájem o zájezdy na léto je značný“, 2021).

Společnost Kiwi.com ve spolupráci s agenturou STEM/MARK v říjnu 2020 uskutečnila výzkum mezi lidmi, jak vnímají celou tuto cestovatelskou situaci. Tento výzkum probíhal mezi 1012 respondenty ve věku 18-59 let, kteří byli v zahraničí za posledních pět let alespoň dvakrát. Z tohoto výzkumu vyplynulo, že pětina Čechů je ochotná vycestovat kdykoliv a za jakýchkoliv podmínek, dvě třetiny dotázaných chtějí vyrazit do zahraničí, když to bude možné. Celkově se lidé více bojí cestovních omezení (cca polovina dotázaných) než samotných zdravotních rizik spojených s cestováním (20 % dotázaných). Čtyřicet procent dotázaných si myslí, že jsou opatření spojené s bezpečností cestování dostatečné, 15 % by je zpřísnilo. Téměř polovina dotázaných by si přála, aby byla možnost rychlého testování na letišti.

Polovina z respondentů počítá s tím, že v roce 2021 vyrazí do zahraničí. Také více než polovina využívá nabídky last minute letenek, z čeho si až 20 % koupí letenku až 48 hodin před odletem. Třetina Čechů si také plánuje pro svou dovolenou přiojednat přípojištění spojené s komplikacemi kvůli covidu-19. („Kiwi.com: Navzdory pandemii se Češi cestování nevzdali“, 2021).

1.3.5 Cestování Čechů mezi lety 2017-2019

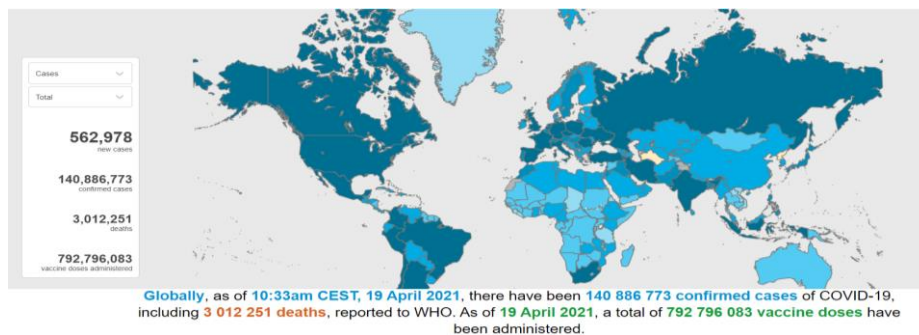
Mezi nejoblíbenější zahraniční destinace Čechů patří dlouhodobě pět zemí Evropy. Jedničkou je Chorvatsko, které pravidelně navštěvuje nejvíce Čechů, i když počet je každým rokem mírně menší. Na druhém místě se střídá Itálie se Slovenskem. Na čtvrtém a pátém místě se každoročně nachází Řecko a Rakousko. (ČSÚ 2018, ČSÚ 2019, ČSÚ 2020)

Tabulka 1. Nejoblíbenější destinace Čechů mezi lety 2017–2019 (zdroj: vlastní zpracování, podle dat ČSÚ).

Návštěvnost	Chorvatsko	Itálie	Slovensko	Řecko	Rakousko
2017	850 000	636 000	615 000	371 000	446 000
2018	813 000	607 000	724 000	472 000	328 000
2019	740 000	605 000	697 000	407 000	409 000

1.3.6 Vliv koronaviru na celosvětový turismus

Turismus je jedno z nejvíce zasažených odvětví v důsledku pandemie koronaviru. UNWTO (2021) zaznamenalo pokles o 74 % mezinárodních cest v rámci turismu, destinace v roce 2020 přivítaly o miliardu méně turistů než v roce předtím. K 19. dubnu 2021 již zemřely 3 miliony lidí, přes 140 milionů bylo, nebo stále je nakaženo a necelých 800 milionů lidí po světě už dostalo vakcínu. Od dubna 2020 byly ve většině hlavních turistických destinacích na svět nutno dodržovat přísná opatření, nebo tam bylo úplně zakázáno cestovat. (Zhang et al. 2021). Dalším problémem, který s sebou tato pandemie nese, je nezaměstnanost – o práci přišli lidé v restauracích, hotelech a v několika dalších odvětvích spojených s turismem.

Obrázek 3. Počty nakažených nemocí COVID-19 ve světě (WHO, 2021).

Na počátku koronavirové krize byl její vliv na celosvětový turismus velice podceňován. Ani dnes, po roce a půl od vypuknutí pandemie si odborníci nedovolují odhadnout, jaké dopady ještě bude pandemie mít. V minulosti už proběhlo spoustu událostí, které ovlivnily turismus ve světě. Ať už to byly ekonomické krize 1997, 2008, teroristické útoky, 11. září, přírodní katastrofy – zemětřesení, výbuchy sopek, tsunami a záplavy, války nebo epidemie – SARS, MERS, H1N1, ale nikdy nebylo omezení turismu v takové míře, jako teď. WTTC (World Travel and Tourism Council) (in Deore, 2021) zaznamenalo 90 různých krizí, mezi lety 2001 a 2018, u kterých se turismus vzpamatovával od 28 dní do 10 měsíců. V případě epidemií se jednalo o cca 19,4 měsíce.

Musely být zavřené hranice, nesmí se cestovat a na turismus má tato pandemie opravdu nevídaný vliv. Až pandemie přejde a bude nula nových nakažených, turismus se opět obnoví a lidé budou cestovat takřka okamžitě. Země, ve kterých nebylo tolik případů (nebo žádné) tuto změnu tak nepocítí, ale země, kde je případů hodně a jsou tam striktní zákazy a nařízení pocítí rozdíl hned po zlepšení situace. Tuto situaci jsme mohli vidět i v létě, po první vlně, kdy přes prázdniny lidé opět cestovali, jako by žádná pandemie nebyla.

(Škare, Soriano & Porada-Rochoń, 2021).

Podle průzkumu, který pořádala Fakulta tělesné kultury UP ve spolupráci s časopisem COT, po první vlně pandemie, více než polovina dotázaných uvedla, že má pandemie negativní dopad na kvalitu jejich života. Dokonce má větší vliv na muže, než na ženy – u mužů 62,6 % a u žen 48,8 %. Z dotazovaných také více než 84 % uvedlo, že možnost trávení dovolené, ať už v České republice, či v zahraničí, má vliv na jejich osobní štěstí. Bohužel čtvrtina tázaných se bojí, že kvůli finanční situaci, zapříčiněné koronavirem, nebudou moct vycestovat minimálně rok. (Rončák, 2020).

1.3.7 Návrat k cestování a uzdravení turismu

Deore (2021) ve své práci píše o návratu cestování k normálu. Ve chvíli, kdy zmizí možnost ohrožení druhých, začnou lidé opět rychle cestovat. Podle průzkumu mezi odborníky UNWTO si 45 % dotázaných myslí, že letos bude situace lepší než v roce 2020, 25 % očekává podobnou situaci a 30 % lidí vidí situaci letos ještě horší.

Polovina dotázaných odborníků si myslí, že k oživení mezinárodního cestovního ruchu v jejich zemi dojde v roce 2022. Druhá polovina je optimističtější a vidí to už na letošní rok. Když ale tento průzkum prováděli v říjnu 2020, tak odpovědi byly 21 % pro rok 2022 a 79 % pro oživení už v roce 2021. Takže s postupující situací se posunují i vyhlídky. UNWTO

předpokládá, že až situace dovolí, budou lidé spíše vyhledávat aktivity spojené s pobytem pod širým nebem a v přírodě a také vzroste zájem o domácí cestovní ruch.

Co se týče úplného návratu do podoby jako před pandemií, tak odborníci vidí návrat nejdříve k roku 2023 (43 % dotázaných), 41 % vidí návrat až v roce 2024 nebo později. Zbytek vidí optimisticky ještě v roce 2022. Z tohoto vyplývá, že návrat mezinárodního cestovního ruchu na úroveň roku 2019 může trvat 2 a půl až 4 roky (Deore, 2021).

Regiony, ve kterých udeřila pandemie jako první – Asie a Tichomoří – zaznamenaly za rok 2020 největší pokles příjezdů, o 84 % = 300 milionů příjezdů méně. V Africe a Středním východě je pokles o 75 %. V Evropě a Americe o 70 %. V Evropě ještě proběhlo období v létě 2020, kdy bylo na jednu dobu cestování povoleno. (UNWTO, 2021).

Agentura CzechTourism vydala na konci listopadu 2020 „*Analýzu dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021*“. V této analýze pracuje s třemi scénáři, jak by mohl probíhat rok 2021. Optimistický, střední a pesimistický scénář.

- Optimistický scénář 2021 – od ledna 2021 bude fungovat cestovní ruch bez omezení, vyšší objem domácího cestovního ruchu než v 2019, zvláště v létě až na 105-110 % oproti roku 2019. Také nárůst příjezdového cestovního ruchu až na 65-80 % a podzim až 70-80 % oproti roku 2019.
- Střední scénář 2021 – omezení v prvním čtvrtletí roku 2021, domácí cestovní ruch na úrovni 10 % proti roku 2019. 120-125 % nárůst v letních měsících, protože lidé budou trávit dovolenou v tuzemsku. Příjezdový cestovní ruch bude velice malý a postupně bude vzrůstat, v dubnu cca 15 %, až na 70-80 % v druhé půlce roku 2021.
- Pesimistický scénář 2021 – omezení v prvním čtvrtletí 2021, uvolnění restrikcí na jaře a v létě a zhoršení na podzim 2021. Domácí a příjezdový cestovní ruch bude na stejné úrovni, jako ve střední variantě. Podzim by kopíroval propad z roku 2020.

2 CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce je posouzení dopadu pandemie koronaviru na cestování, se zaměřením na české a slovenské baťůžkáře. Mezi dílčí cíle patří zjištění změn v chování českých a slovenských cestovatelů, jejich vize po skončení pandemie – kam a jak plánují cestovat, jak přijímají komplikace spojené s cestováním a jaké návyky si osvojili při cestování v době pandemie.

Výzkumné otázky:

- Jak pandemie změnila způsoby cestování? (Zájem o cestování v době koronaviru – cestování po ČR a do zahraničí, typy dopravy)
- Jak pandemie ovlivnila cestovní ruch? (Kam budou lidé cestovat – do zahraničí, nebo pouze po republice, když do zahraničí, tak kam.)
- Jak jsou lidé ochotni přizpůsobit se novým podmínkám, které jsou spojeny s cestováním? (PCR testování, očkování, karantény)
- Jaké nové návyky a chování si lidé osvojili v souvislosti s cestováním v době pandemie? (Připojištění na cesty, vyšší hygienické návyky, kontakt s místními apod.)

3 METODIKA

3.1 Design studie

Sběr dat probíhal formou online dotazníku, vytvořeném na platformě forms.google.com. V úvodní části dotazníku zodpověděli respondenti 7 otázek, jsou to otázky na pohlaví, věk a národnost – abych mohla určit jaké věkové skupiny se do dotazníku zapojily, jestli byli zapojeni jak muži, tak ženy a národnost z toho důvodu, že se do šetření můžou zapojit Češi i Slováci. Další otázka byla, zda dotazovaní žijí dlouhodobě v ČR/na Slovensku, protože je spousta lidí, kteří žijí trvale v zahraničí, tyto odpovědi jsem byla nucena z dotazníku odstranit. Další dvě otázky se týkají toho, jestli jim kvůli pandemii byl zrušen let, nebo již rezervovaná dovolená. Poslední otázka byla podstatná. Otázka, jestli se dotazovaný považuje za baťůžkáře (bude tam i krátký popis pro lidi, kteří například neví, co přesně baťůžkáře definuje). Podle odpovědí ano-ne-nevím byli dále v dotazníku rozděleni do 3 skupin. Všechny skupiny mají stejné otázky, ale vytřídí se samostatně odpovědi od baťůžkářů, lidí, co nejsou baťůžkáři a těch, co neví.

Druhá část dotazníku byla zaměřena na způsoby cestování. První 4 otázky byly na dobu před vypuknutím pandemie – preferovaný typ dopravy a ubytování, motivace k účasti na cestovním ruchu a kolikrát byli od ledna 2018 do března 2020 v zahraničí (abych eliminovala lidi, kteří necestují). Zbytek otázek byl zaměřený na dobu od vypuknutí pandemie – jestli cestují více/méně/stejně po ČR jako v předchozích letech, jaké země a kolikrát od března 2020 navštívili, jestli jsou ochotni zaplatit si kvůli cestování PCR test, zůstat po příletu v karanténě, odjet s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusí vrátit zpět, jestli by se nechali očkovat. Tímto jsem získala odpovědi na třetí výzkumnou otázku. Jestli si volí destinaci podle tamních opatření, jaké destinace budou volit po uvolnění cestování, jestli budou plánovat dovolené na „last minute“ nebo dopředu, jaké typy ubytování budou volit a jestli si vůbec myslí, že v roce 2021 vycestují. Touto částí jsem dostala odpovědi na první a druhou výzkumnou otázku.

V poslední části dotazníku byl předpoklad k budoucímu cestování – jestli si myslí, že budou cestovat více/méně/stejně jako před vypuknutím pandemie a otevřená otázka na to, jak plánují změnit své chování a návyky po skončení pandemie (například přípojištění, větší hygienické návyky, jiná volba destinací apod.) Touto otázkou mi odpověděli na čtvrtou výzkumnou otázku. A poslední otázka byla otevřená a zde mohli lidé vyjádřit svůj názor k dotazníku a k tématu samotnému, podělit se o informace, na které neměli možnost v dotazníku odpovědět apod.

3.2 Popis zkoumaného souboru

Výzkumný soubor se skládá z online respondentů. Celkem se výzkumu zúčastnilo 132 respondentů. Odpovědět na online dotazník mohl kdokoliv. I když byl výzkum zaměřený na cestování baťůžkářů, nebylo vyplnění dotazníku limitováno tím, jestli se člověk považuje za baťůžkáře. Skupina lidí, která byla z dotazníku vyřazena jsou Češi a Slováci, kteří žijí dlouhodobě mimo ČR/Slovensko (čtyři dotazovaní uvedli, že žijí dlouhodobě v zahraničí – Kanada, Německo, Nizozemí a Turecko) a lidé, kteří v období od ledna 2018 do března 2020 nebyli v zahraničí ani jednou, tyto odpovědi jsem také odstranila, jelikož nejsou pro mé dotazování relevantní (n=9).

Soubor se po vyřazení odpovědí skládal z 33 mužů a 86 žen, celkem tedy ze 119 lidí. Průměrný věk všech respondentů byl 30 let se směrodatnou odchylkou 10. Nejmladšímu respondentovi bylo 18 let, jak u mužů, tak i u žen. Nejstaršímu mužskému respondentovi bylo 44 let a ženskému 67 let. Z hlediska národnosti se dotazování zúčastnilo 114 Čechů/Češek (3 z nich uvedli národnost Moravskou, zařadila jsem je tedy mezi Čechy) a 5 Slováků/Slovenek.

Tabulka 2. Složení výzkumného souboru – pohlaví a věk

Výzkumný soubor	n	min	max	M	SD
Muži	33	18	44	27	6
Ženy	86	18	67	30	10
Celkem	119	18	67	30	10

n – počet respondentů, *min* – minimální věk, *max* – maximální věk, *M* – aritmetický průměr, *SD* – směrodatná odchylka

3.3 Metody a organizace sběru dat

Dotazník celkem obsahuje 26 otázek a jeho vyplnění zabralo přibližně 7-10 minut, aby nebyl pro dotazované příliš dlouhý a aby to uprostřed neukončili. Otázky v dotazníku jsou převážně uzavřené, ale objeví se tam i otázky otevřené – u otázek, kde potřebuji konkrétní odpověď/názor (například změna návyků). Dotazník byl přístupný pouze online.

Odkaz na dotazník jsem sdílela do facebookových skupin, primárně zaměřených na cestování (Cestování levně, (Spolu)cestování, Cestovatelská seznamka a další) a na mém osobním profilu. Sběr dat probíhal v průběhu března – dubna 2021. Celé dotazování probíhalo anonymně.

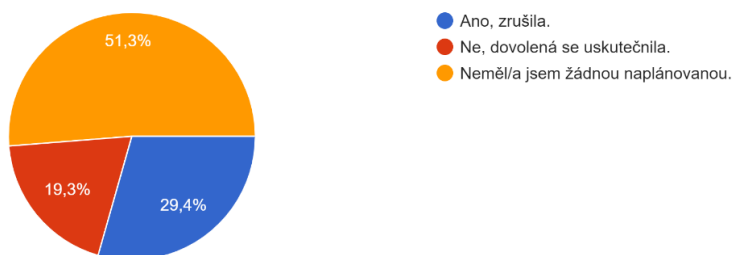
4 VÝSLEDKY

Jak jsem již zmínila, celkem dotazník obsahoval 26 otázek. Odpovědi na otázky jsou znázorněny grafy, nebo u některých otázek jsou prezentovány konkrétní odpovědi respondentů. Na prvních sedm otázek odpovídali všichni respondenti bez rozdělení do skupin. První čtyři otázky se týkaly složení respondentů (věk, pohlaví, národnost a otázka, zda dlouhodobě žijí v ČR/na Slovensku). Odpovědi na tyto otázky jsou v kapitole 5.2 *Popis výzkumného souboru*.

Pátá otázka se ptala, jestli se dotazovaným kvůli koronaviru zrušila dovolená, kterou měli už zarezervovanou, nepočítají se dovolené, které člověk plánoval, nebo o nich jen přemýšlel. U 58 lidí, kteří měli dovolenou již zarezervovanou se 35 dovolených muselo kvůli koronaviru zrušit a 23 se jich i přes opatření a situaci uskutečnilo. Zbýlých 61 nemělo zarezervovanou žádnou dovolenou.

Zrušila se Vám kvůli pandemii koronaviru již rezervovaná dovolená?

119 odpovědí

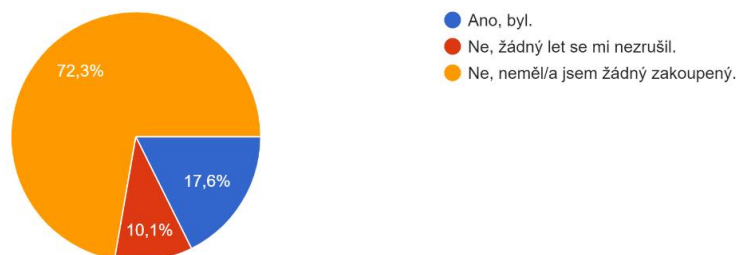

Obrázek 4. Otázka 5: Zrušila se Vám kvůli pandemii již rezervovaná dovolená?

Další otázka se týkala zrušení letů. Zde mělo zakoupené letenky ze 119 lidí pouze 33. Z tohoto počtu se 21 lidem let zrušil a 12 se uskutečnil.

Byl Vám kvůli pandemii zrušen let?

119 odpovědí

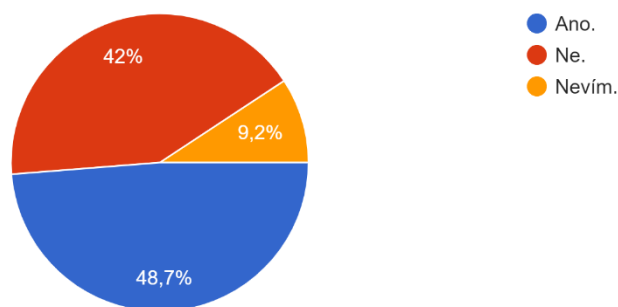

Obrázek 5. Otázka 6: Byl Vám kvůli pandemii zrušen let?

Další otázka byla rozhodující pro rozdělení respondentů do tří skupin. Zjišťovala jsem, jestli se dotazovaní považují za baťůžkáře. Necelá polovina, 58 respondentů odpověděla, že se za baťůžkáře považuje, 50 lidí odpovědělo, že ne a zbylých 11 odpovědělo, že neví.

Považujete se za baťůžkáře/backpackera? (volíte nejlevnější způsob dopravy, ubytování, celkově nízkonákladové cestování s malým zavazadlem)

119 odpovědí

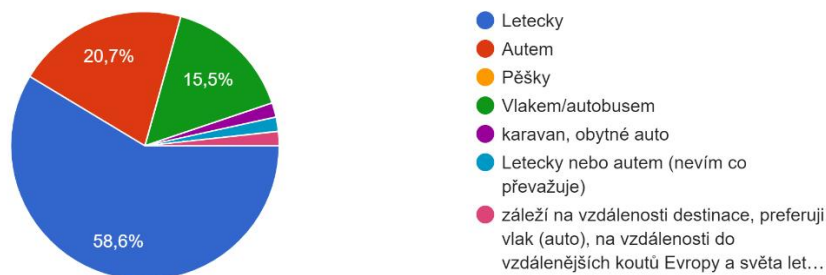
Obrázek 6. Otázka 7: Považujete se za baťůžkáře/backpackera? (volíte nejlevnější způsob dopravy, ubytování, celkově nízkonákladové cestování s malým zavazadlem)

Druhá část byla zaměřena na způsoby cestování. Zde už byli respondenti rozděleni podle odpovědi na otázku číslo 7 do tří skupin – na ty co se považují za baťůžkáře, ty, co ne a ty, co neví. U každé otázky budou znázorněny pro porovnání odpovědi ze všech skupin.

První otázka zjišťovala nejpreferovanější způsob dopravy pro cestování. U všech tří skupin větší polovina nejčastěji volí leteckou dopravu, dohromady 66 lidí. Jako druhý nejčastější způsob volí ve všech skupinách auto (u „nebaťůžkářů“ je to 36-38 % dotázaných, u baťůžkářů necelých 21 %), celkem 35 lidí. Třetím nejpreferovanějším způsobem je doprava vlaková, kterou v celkovém součtu preferuje 14 dotazovaných. V dotazníku byla i možnost „pěšky“, tuto možnost ale ne zvolil nikdo z dotazovaných.

Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy:

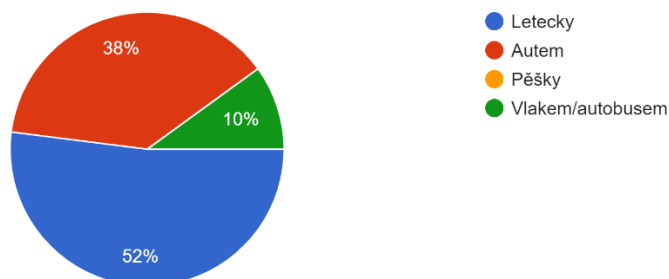
58 odpovědí

Obrázek 7. Otázka 8: Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy: (baťůžkáři – ano)

Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy:

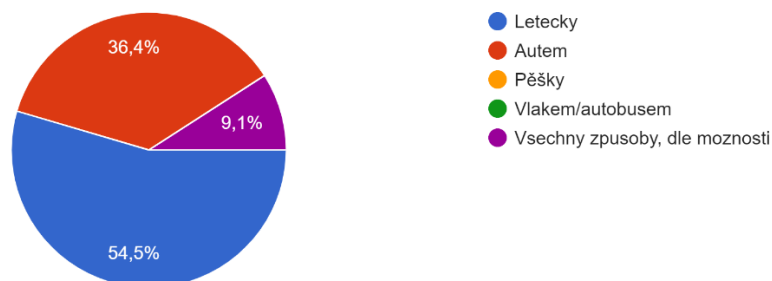
50 odpovědí

Obrázek 8. Otázka 24: Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy: (baťůžkáři – ne)

Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy:

11 odpovědí

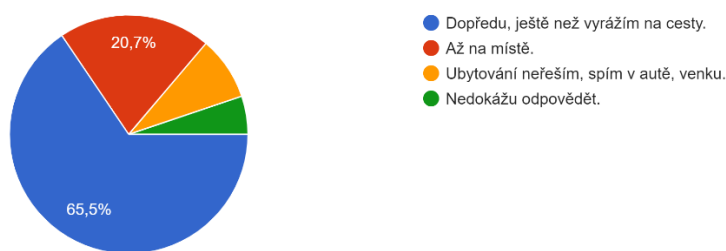

Obrázek 9. Otázka 40: Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy: (baťůžkáři – nevím)

Otázka číslo 9 (respektive 25 a 41) byla zaměřena na ubytování, v jakém předstihu si lidé zajišťují ubytování. Zde už se odpovědi lišily. Ze skupiny baťůžkářů si dopředu ubytování shání 38 dotazovaných, dalších 12 lidí si shání ubytování až na místě a necelých 9 % ubytování dopředu neřeší, jelikož spí například v autě, nebo ve stanu apod.

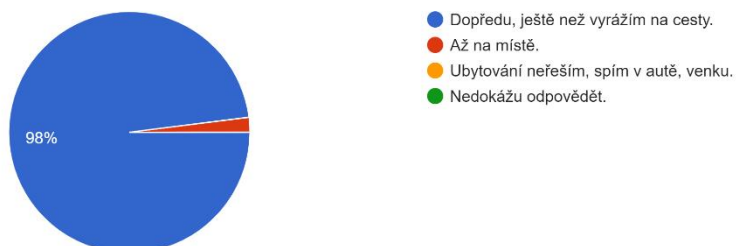
Naopak z dalších dvou skupin je významná převaha shánění ubytování dopředu. U lidí, co se nepovažují za baťůžkáře je to 49 lidí a v poslední skupině 10 lidí.

Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete:
58 odpovědí

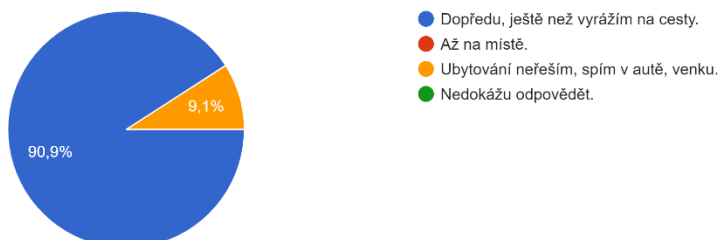
Obrázek 10. Otázka 9: Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete: (baťůžkáři – ano)

Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete:
50 odpovědí

Obrázek 11. Otázka 25: Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete: (baťůžkáři – ne)

Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete:
11 odpovědí

Obrázek 12. Otázka 41: Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete: (baťůžkáři – nevím)

Otázka 10 (respektive 26 a 42) se týká nejčastější motivace účasti na cestovním ruchu. Zde měli vybrat 3 nejčastější z možností. U skupiny baťůžkářů patří mezi nejčastější motivy:

- Kulturně-poznávací cestovní ruch – 69 % (40 lidí)
- Cestovní ruch s dobrodružnými motivy – 62,1 % (36 lidí)
- Rekreační cestovní ruch - 60,3 % (35 lidí)
- Cestovní ruch orientovaný na poznávání přírodního prostředí – 56,9 % (33 lidí)

U skupiny „nebaťůžkářů“ jsou nejčastější motivy:

- Rekreační cestovní ruch – 84 % (42 lidí)
- Kulturně-poznávací cestovní ruch – 70 % (35 lidí)
- Cestovní ruch orientovaný na poznávání přírodního prostředí – 40 % (20 lidí)
- Cestovní ruch se společenskými motivy – 30 % (15 lidí)

V poslední skupině jsou to tyto motivy:

- Rekreační cestovní ruch – 90,9 % (10 lidí)
- Cestovní ruch orientovaný na poznávání přírodního prostředí – 81,8 % (9 lidí)
- Kulturně-poznávací cestovní ruch – 70 % (35 lidí)

Naopak nikdo ze všech dotazovaných nezvolil možnost *cestovní ruch s náboženskou orientací*.

Z těchto výsledků můžeme vyčíst, že baťůžkáři většinou necestují za rekreací, ale za poznáním a za dobrodružstvím.

Otázka 11 (respektive 27 a 43) byla, kolikrát v období od ledna 2018 do března 2020 (období před vypuknutím pandemie), byli lidé v zahraničí. Touto otázkou jsem eliminovala lidi, kteří vůbec necestují a museli být tím pádem z odpovědí vyřazeni. U skupiny baťůžkářů byli průměrně lidé za tuto dobu v zahraničí 7 – 8x. U nebaťůžkářů to bylo cca 4 - 5x. V poslední skupině to bylo také v průměru 4x.

Další část otázek se již zaměřila na dobu od vypuknutí pandemie. Otázka 12 (respektive 28 a 44) byla, jestli lidé cestují více, méně nebo stejně po ČR jako v předchozích

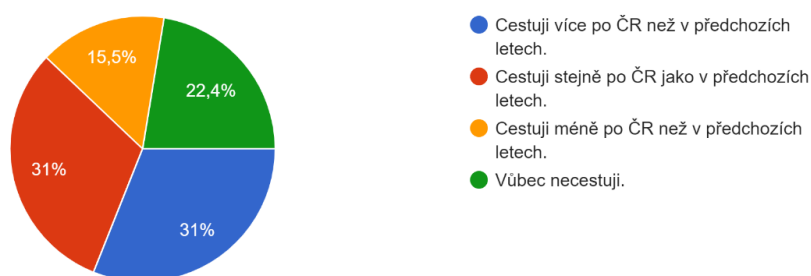

letech, nebo jestli vůbec necestují. Třetina batůžkářů začala cestovat více po ČR (n=18), třetina cestuje přibližně stejně (n=18). 9 lidí uvedlo, že cestuje méně a 13 lidí necestuje vůbec.

U skupiny „nebatůžkářů“ jsou odpovědi dost podobné, opět třetina cestuje více (n=16) a třetina stejně (n=16). 11 lidí cestuje méně a 7 vůbec.

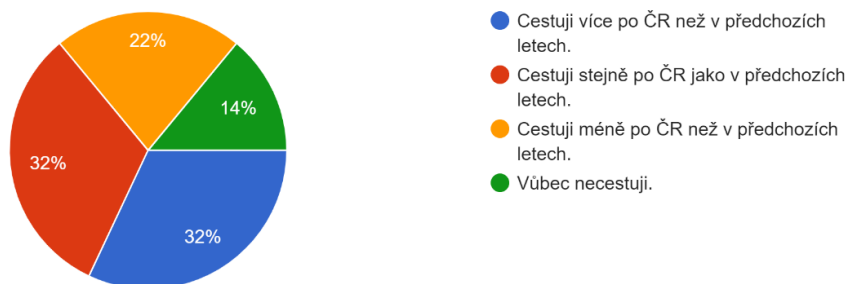
V poslední skupině větší polovina cestuje stejně po ČR jako v předchozích letech (n=6), tři lidé cestují více a dva méně.

Jak se změnila Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020)?
58 odpovědí

Obrázek 13. Otázka 12: Jak se změnila Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020) (batůžkáři – ano)

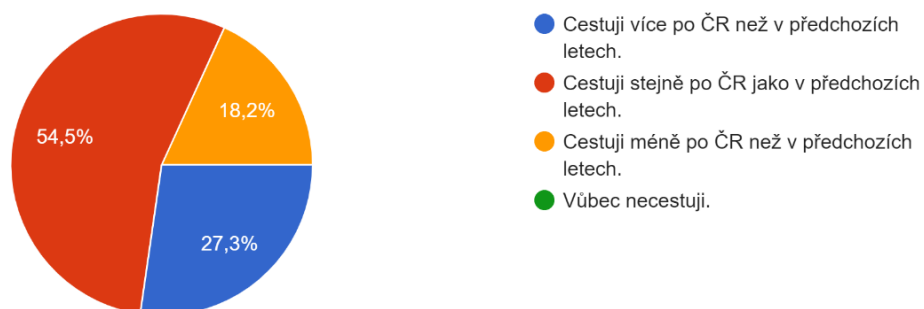
Jak se změnila Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020)?
50 odpovědí

Obrázek 14. Otázka 28: Jak se změnila Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020) (batůžkáři – ne)

Jak se změnila Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020)?

11 odpovědí

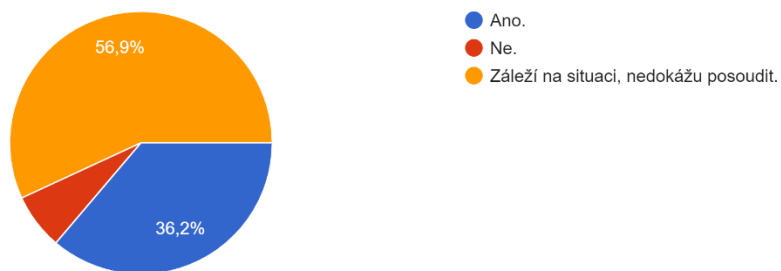
Obrázek 15. Otázka 44: Jak se změnila Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020) (baťůžkáři – nevím)

V 13. otázce (respektive 29. a 45.) je otázka, jestli lidé vycestovali do zahraničí od vypuknutí pandemie a pokud ano, tak kolikrát a kam. Nejoblíbenější destinací je Slovensko, které uvedlo 20 dotazovaných (z toho 13 baťůžkářů a 6 „nebaťůžkářů“). Na druhém místě je Chorvatsko, které navštívilo pět baťůžkářů a deset „nebaťůžkářů“ a dále okolní státy, jako Rakousko a Německo a Polsko. Z těch vzdálenější je to Itálie, Švédsko a Portugalsko (hlavně baťůžkáři). Z destinací mimo Evropu navštívili baťůžkáři Zanzibar a Tunisko. Někteří „nebaťůžkáři“ zamířili do Keni a na Maledivy a z poslední skupiny se objevily odpovědi Vietnam a Kanárské ostrovy. Celkově ale všichni preferují blízké destinace v Evropě. Celkem ze všech 119 dotazovaných do zahraničí vyjelo 58 z nich, tedy skoro polovina (48,7 %).

Otázka 14 (respektive 30 a 46) byla, zda jsou lidé ochotni si kvůli cestě do zahraničí zaplatit PCR test. U všech tří skupin převažovala odpověď, že by záleželo na situaci, ale když tuto odpověď pomínu, tak z baťůžkářů je 21 lidí ochotných si test zaplatit (36,2 %) a pouze čtyři lidé (6,9 %) se vyjádřili, že by si test nezaplatili. Ze skupiny „nebaťůžkářů“ jsou už lidé více ochotni si test zaplatit, a to 22 lidí (44 %). Test by si nezaplatilo 5 lidí (10 %). Z poslední skupiny u osmi lidí záleží na situaci a dva lidé by si test zaplatili.

Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test?

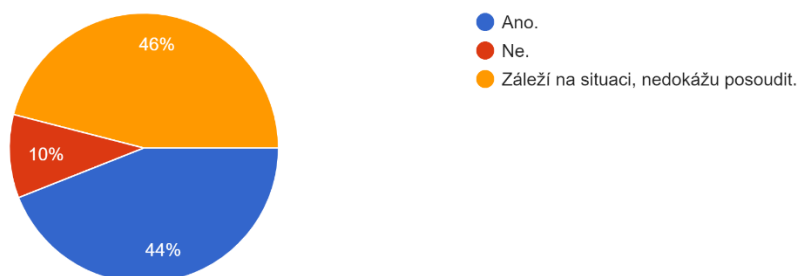
58 odpovědí

Obrázek 16. Otázka 14: Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test? (bařůžkáři – ano)

Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test?

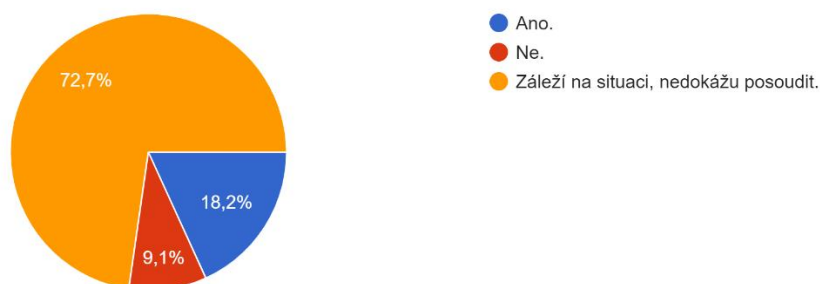
50 odpovědí

Obrázek 17. Otázka 30: Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test? (bařůžkáři – ne)

Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test?

11 odpovědí

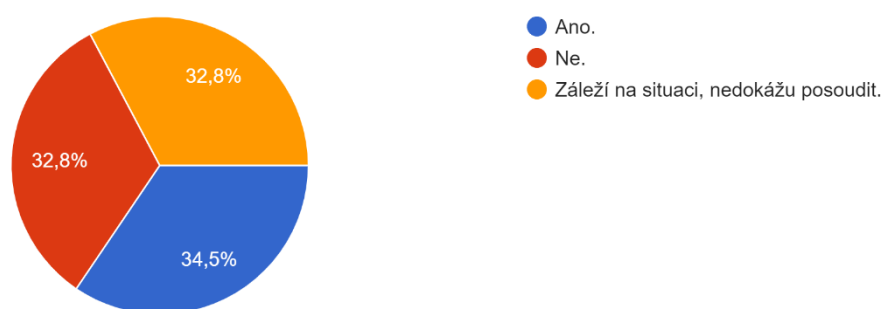
Obrázek 18. Otázka 46: Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test? (bařůžkáři – nevím)

U otázky 15 (respektive 31) bylo cílem zjistit, jestli jsou lidé ochotni kvůli cestování zůstat v karanténě (ať už po cestě tam, nebo po příletu do ČR). U baťůžkářů jsou odpovědi skoro rovnoměrně na třetiny - 20 lidí (34,5 %) by v karanténě zůstalo, a po 19 lidech se odpovědi dělí na ty, kteří by nezůstali a u kterých záleží na situaci.

Z druhé skupiny by v karanténě zůstalo 12 lidí (24 %), naopak by určitě nezůstalo 16 lidí (32 %).

Jste ochotni kvůli cestování zůstat po příletu/příjezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě?

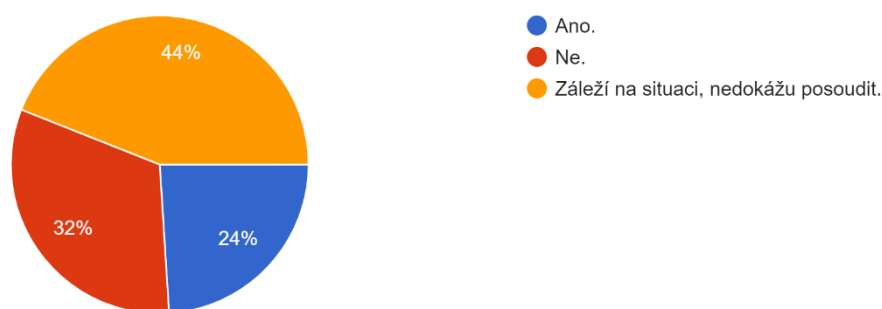
58 odpovědí

Obrázek 19. Otázka 15: Jste ochotni kvůli cestování zůstat po příletu/příjezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě? (baťůžkáři – ano)

Jste ochotni kvůli cestování zůstat po příletu/příjezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě?

50 odpovědí

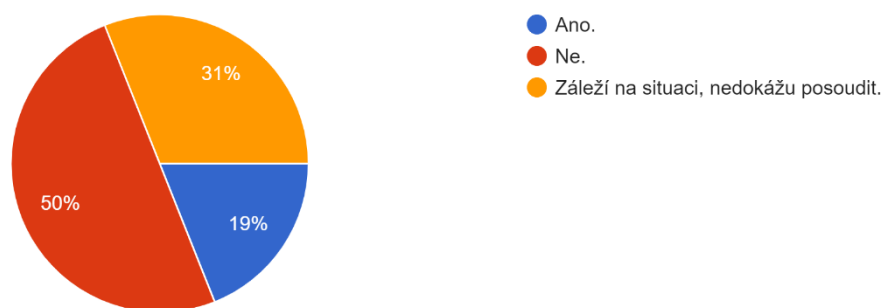

Obrázek 20. Otázka 31: Jste ochotni kvůli cestování zůstat po příletu/příjezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě? (baťůžkáři – ne)

V 16. otázce (respektive 32. a 47.) jsem se ptala, jestli by lidé cestovali na dovolenou, ale s vědomím, že by se kvůli opatřením nemuseli vrátit zpět, například kvůli zrušení letů, uzavření hranic a podobně. U baťůžkářů by polovina, 29 lidí, určitě necestovalo, u 18 lidí by to záleželo na situaci a 11 lidí by cestovalo i za takového rizika. U „nebaťůžkářů“ si je 33 lidí (66 %) jisto, že by necestovali a pouze šest lidí (12 %) by vycestovalo, u zbylých 11 lidí záleží na situaci. U poslední skupiny by ani jeden člověk nevyjel s rizikem, že se nemusí vrátit a ti co určitě ne a u kterých to záleží na situaci, se dělí na polovinu.

Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů, apod.)

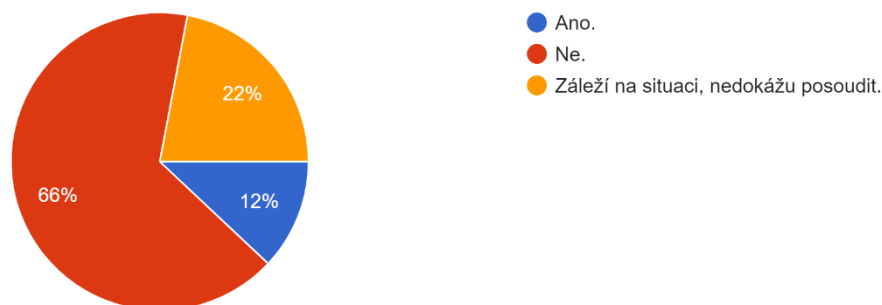
58 odpovědí

Obrázek 21. Otázka 16: Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů apod.) (baťůžkáři – ano)

Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů, apod.)

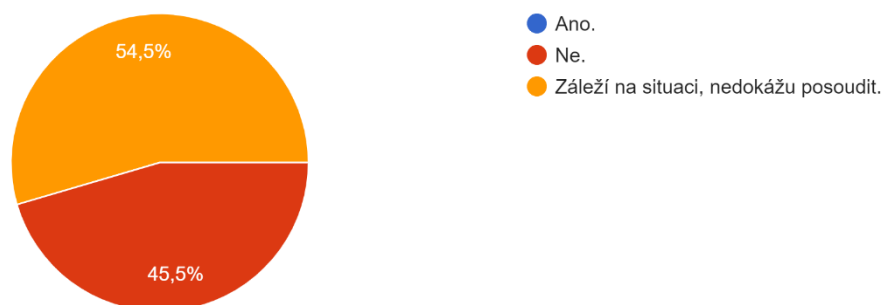
50 odpovědí

Obrázek 22. Otázka 32: Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů apod.) (baťůžkáři – ne)

Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů, apod.)

11 odpovědí

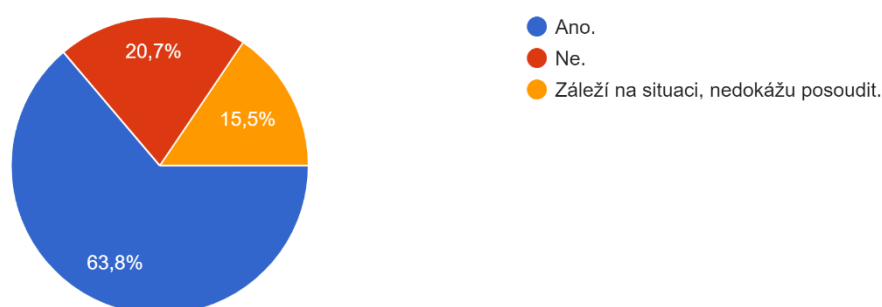

Obrázek 23. Otázka 47: Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů apod.) (bařůžkáři – nevím)

Otázka 17 (respektive 33 a 48) se týká očkování. Kdyby bylo podmínkou k cestování, jestli by se lidé nechali naočkovat. Zde většina u všech skupin byla nakloněna k možnosti ano. Ze skupiny bařůžkářů by se nechalo naočkovat 37 lidí (63,8 %), nenechalo 12 lidí (20,7 %) a podle situace by se rozhodlo devět lidí (15,5 %). V druhé skupině by se nechaly naočkovat dvě třetiny lidí (33 osob), podle situace osm lidí (16 %) a nenechalo by se naočkovat devět lidí (18 %). I v poslední skupině by se větší polovina, konkrétně šest lidí (54,5 %) nechala naočkovat, dva lidé určitě ne a u tři lidí to záleží na situaci.

Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se očkovat?

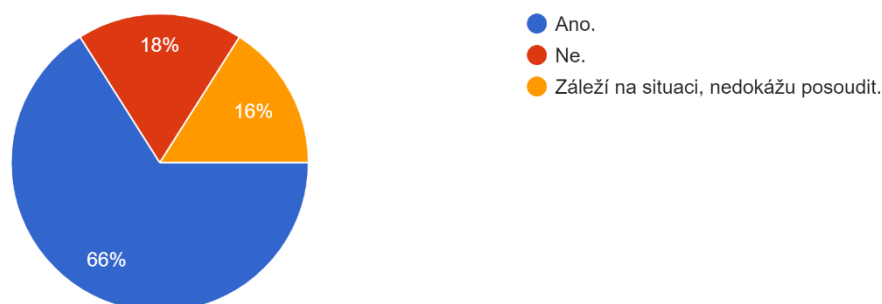
58 odpovědí

Obrázek 24. Otázka 17: Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se naočkovat? (bařůžkáři – ano)

Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se očkovat?

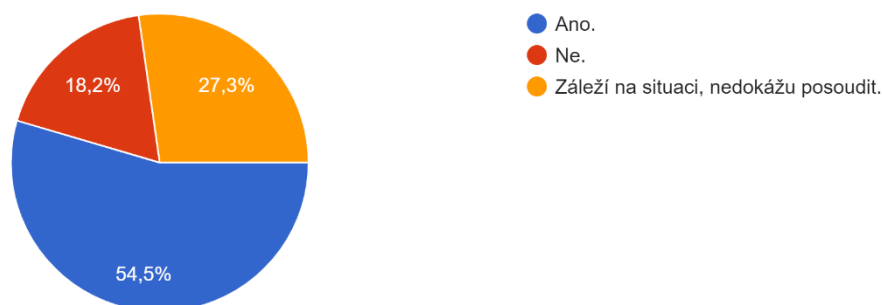
50 odpovědí

Obrázek 25. Otázka 33: Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se naočkovat? (bařůžkáři – ne)

Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se očkovat?

11 odpovědí

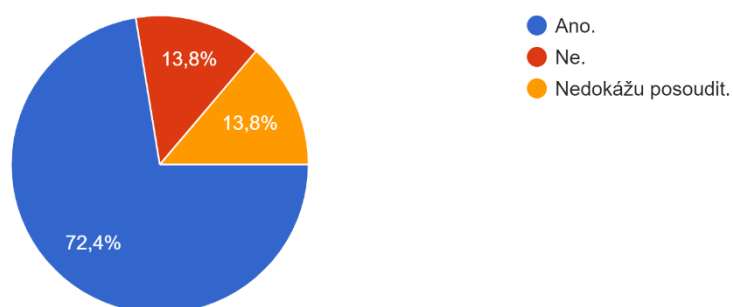

Obrázek 26. Otázka 48: Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se naočkovat? (bařůžkáři – nevím)

Na rozhodování při výběru zahraniční destinace jsem se ptala v otázce číslo 18 (respektive 34 a 49). U bařůžkářů i „nebařůžkářů“ vyšla podobná data - 42 lidí (respektive 36 lidí) (72 %) vybírá destinaci podle tamních opatření a situace a po osmi lidech (respektive sedmi lidech) se odpovědi pŮlí mezi ty, kteří se při výběru neohlíží na restriktce a ty, u kterých záleží na situaci. U poslední skupiny se vŮbec neobjevila odpověď, že si někdo nevybírání destinaci podle restriktcí. Osm lidí (72,7 %) uvedlo, že ano a zbylí tři lidé (27,3 %), že záleží podle situace.

Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení, apod.)

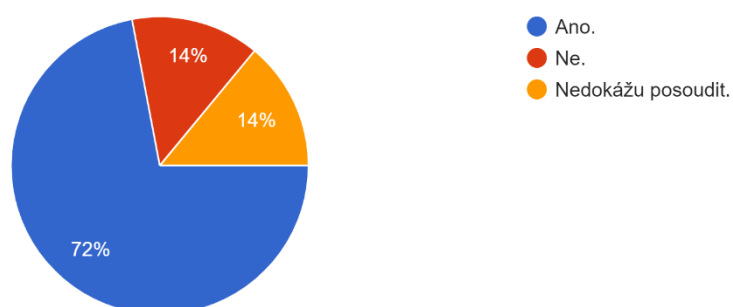
58 odpovědí

Obrázek 27. Otázka 18: Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení apod.) (baťůžkáři – ano)

Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení, apod.)

50 odpovědí

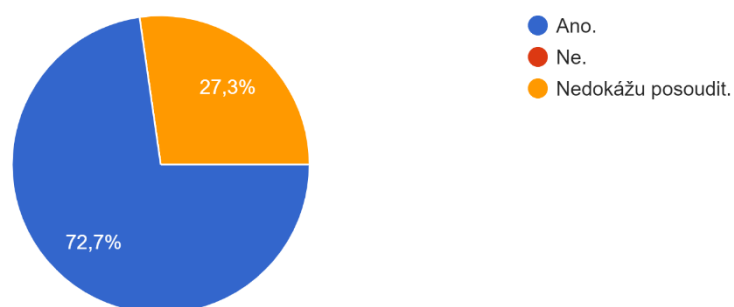

Obrázek 28. Otázka 34: Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení apod.) (baťůžkáři – ne)

Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení, apod.)

11 odpovědí

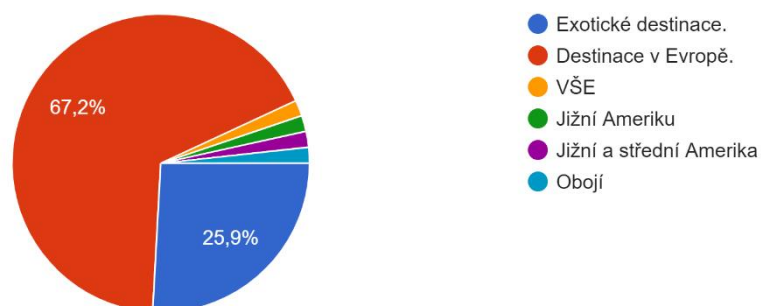

Obrázek 29. Otázka 49: Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení apod.) (baťůžkáři – nevím)

V otázce 19 (respektive 35 a 50) jsme se dotazovali na destinace, které budou po skončení pandemie vyhledávat. U všech tří skupin je větší část lidí, kteří by preferovali spíše cestování po Evropě. Ve všech skupinách se tato čísla pohybují přes 60 %.

Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše:

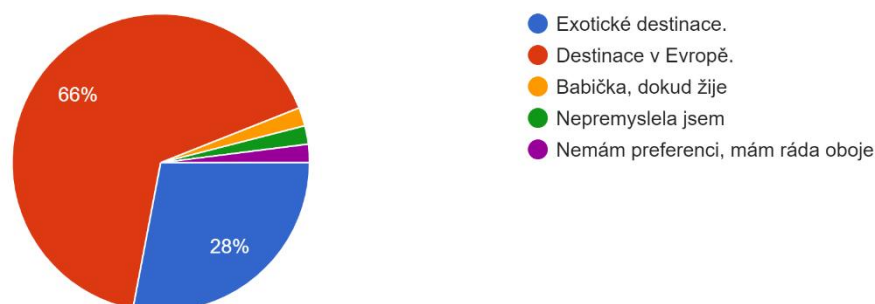
58 odpovědí

Obrázek 30. Otázka 19: Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše: (baťůžkáři – ano)

Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše:

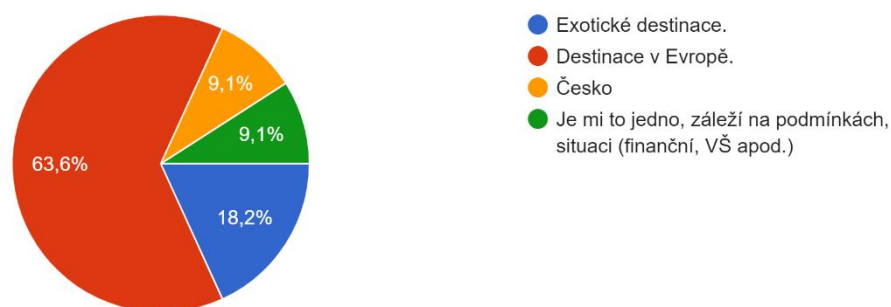
50 odpovědí

Obrázek 31. Otázka 35: Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše: (baťůžkáři – ne)

Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše:

11 odpovědí

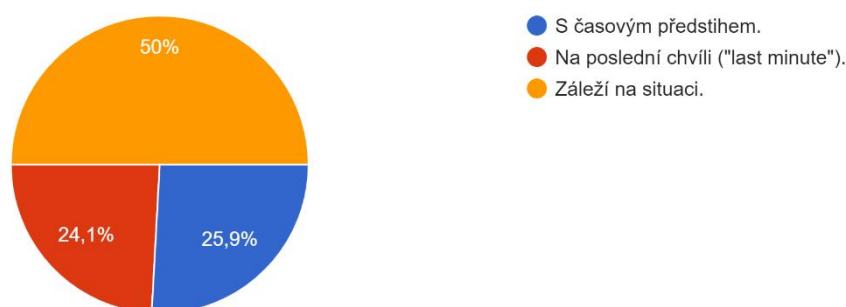
Obrázek 32. Otázka 50: Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše: (baťůžkáři – nevím)

V další, 20. otázce (respektive 36. a 51.) jsem se lidí ptala na konkrétní destinace, které by chtěli navštívit. Jak už vyplynulo z předchozí otázky, lidé preferují destinace v Evropě. Mezi nejčastěji zmiňované napříč všemi skupinami bylo Chorvatsko, Itálie, Španělsko, Skandinávie a ostrovy ve Středozemním moři. U baťůžkářů se objevovaly především destinace v Evropě, zato ve skupině „nebaťůžkářů“ se objevovaly i destinace jako Bali, Maledivy, Zanzibar, Asijské destinace a jižní Amerika. Odpovědi poslední skupiny byly hodně podobné se skupinou baťůžkářů.

Otázka 21 (respektive 37 a 52) se týkala časového předstihu na plánování dovolené. U všech tří skupin převládá odpověď, že záleží na situaci. S časovým předstihem si bude dovolenou plánovat 15 (25,9 %) baťůžkářů, 19 (38 %) „nebaťůžkářů“ a čtyři lidé (36,4 %) z poslední skupiny. Naopak na „last minute“ si bude dovolenou zařizovat 14 (24,1 %) baťůžkářů, pouze osm (16 %) „nebaťůžkářů“ a dva lidé (18,2 %) z třetí skupiny. Zde jsem z odpovědí velice překvapena, protože bych čekala, že většina lidí bude volit shánění dovolené na poslední chvíli.

Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou:

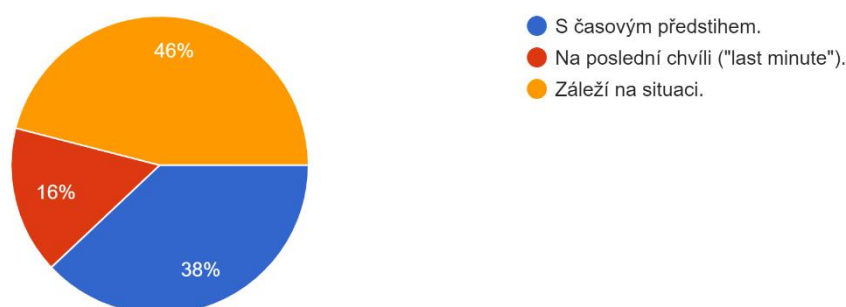
58 odpovědí

Obrázek 33. Otázka 21: Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou: (baťůžkáři – ano)

Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou:

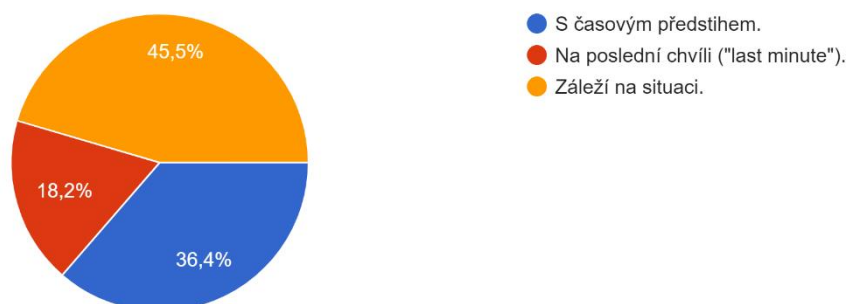
50 odpovědí

Obrázek 34. Otázka 37: Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou: (baťůžkáři – ne)

Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou:

11 odpovědí

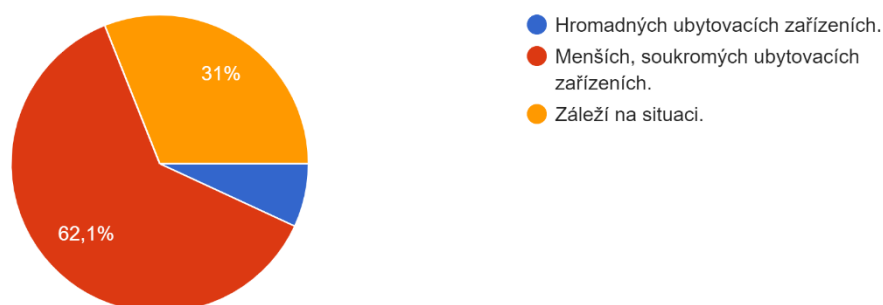

Obrázek 35. Otázka 52: Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou: (baťůžkáři – nevím)

Otázka 22 (respektive 38 a 53) se zabývá typem ubytování. Zda budou lidé volit spíše ubytování v soukromých a menších zařízeních než v hromadných ubytovacích zařízeních. Z baťůžkářů odpovědělo 36 lidí (62,1 %), že by raději volili ubytování v menších, soukromých zařízeních a pouze čtyři lidé (6,9 %) v hromadných. U zbytku by záleželo na situaci. Podobný názor mají i „nebaťůžkáři“, u kterých by ubytování v menších soukromých zařízeních zvolilo 37 lidí (74 %) a šest lidí (12 %) v hromadných. Tyto odpovědi se objevily i u poslední skupiny, kde menší ubytování volí osm lidí (72,7 %) a jen jeden člověk (9,1 %) by zvolil hromadné ubytovací zařízení.

Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v:

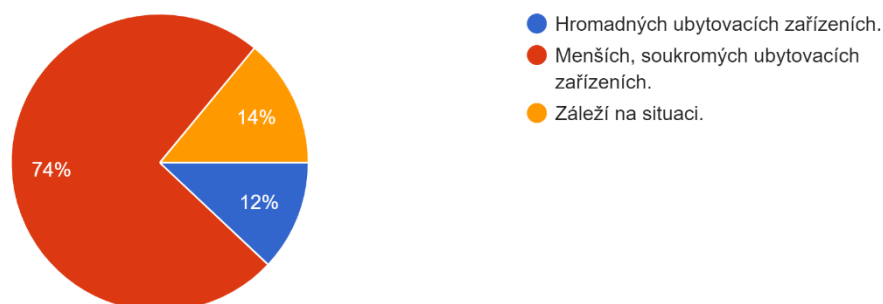
58 odpovědí

Obrázek 36. Otázka 22: Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v: (baťůžkáři – ano)

Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v:

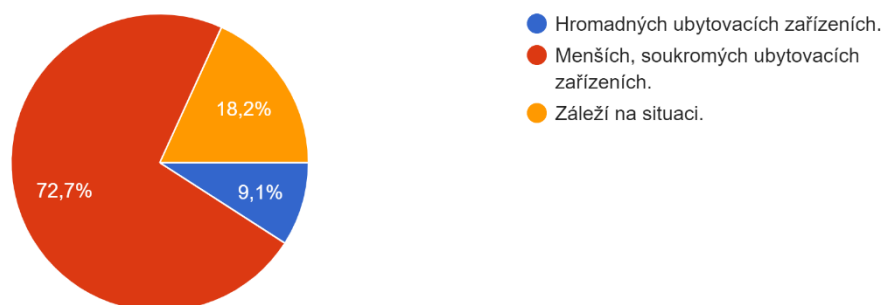
50 odpovědí

Obrázek 37. Otázka 38: Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v: (baťůžkáři – ne)

Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v:

11 odpovědí

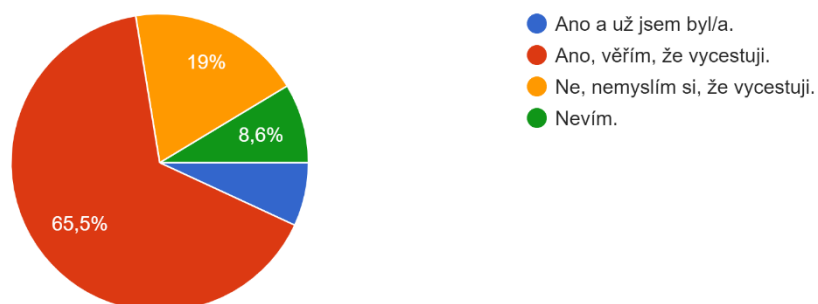

Obrázek 38. Otázka 53: Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v: (baťůžkáři – nevím)

Poslední, 23. otázka (respektive 39. a 54.) se zabývá tím, jestli si lidé myslí, že v roce 2021 vycestují do zahraničí. Z baťůžkářů si to myslí 38 lidí (65,5 %) a čtyři lidé (6,9 %) už letos v zahraničí už byli. Naopak 11 lidí (19 %) si nemyslí, že vycestuje. „Nebaťůžkáři“ nejsou tak optimističtí a 28 (56 %) z nich si nemyslí, že vycestuje. Dalších 17 lidí (34 %) věří, že ano a tři lidé (6 %) už v zahraničí byli. V poslední skupině se odpovědi pólí a pět lidí (45,5 %) si myslí, že vycestuje a stejný počet, že nevycestuje. Pouze jeden člověk už letos v zahraničí byl.

Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí?

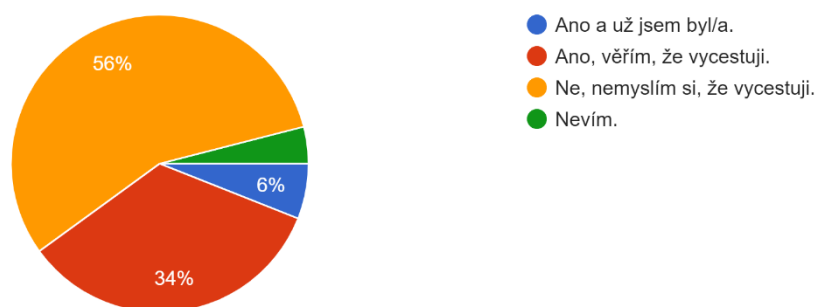
58 odpovědí

Obrázek 39. Otázka 23: Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí? (baťůžkáři – ano)

Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí?

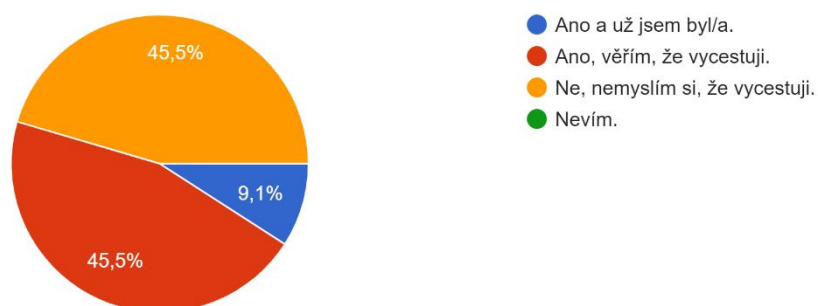
50 odpovědí

Obrázek 40. Otázka 39: Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí? (baťůžkáři – ne)

Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí?

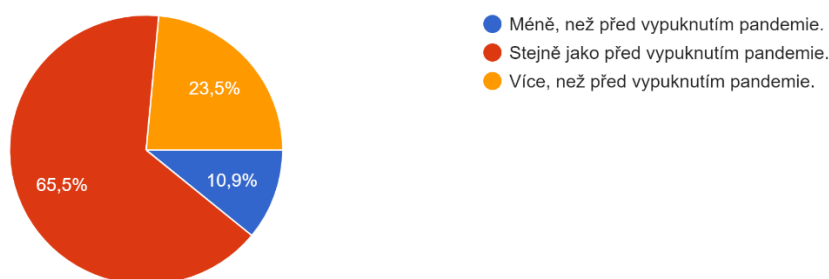
11 odpovědí

Obrázek 41. Otázka 54: Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí? (baťůžkáři – nevím)

Poslední část se zaměřila na cestování po pandemii. Předposlední, 55. otázka byla, jestli si lidé myslí, že až bude možnost opět volně cestovat, jestli budou cestovat více/méně/stejně jako před pandemií. Zde už odpovídali opět všichni najednou. Z nich 78 lidí (65,5 %) předpokládá, že bude cestovat stejně jako před vypuknutím pandemie, 28 lidí (23,5 %) čeká, že bude cestovat více a zbylých 13 lidí (10,9 %) si myslí, že bude cestovat méně než před vypuknutím pandemie.

Až bude možnost opět volně cestovat, předpokládáte, že budete cestovat:
119 odpovědí

Obrázek 42. Otázka 55: Až bude možnost opět volně cestovat, předpokládáte, že budete cestovat:

Otázka 56 byla otevřená a lidé zde mohli napsat, jak plánují změnit své chování a návyky při cestování po skončení pandemie. Z dotázaných 72 lidí uvedlo, že neplánují nijak zásadně změnit své návyky, nebo že nad tím ještě nepřemýšleli, 21 (18 %) dotazovaných uvedlo, že plánuje zvýšit své hygienické návyky, nosit u sebe antibakteriální gel apod, 16 lidí (13 %) odpovědělo, že si zajistí před cestou připojištění, kvůli zrušení letu, kvůli možnosti pozitivního testu a dalších důvodů a 10 lidí (8 %) uvedlo, že by volilo spíše ubytování v soukromí, nebo u známých. Dále se objevily odpovědi, jako více cestovat, ale i naopak méně cestovat, cestovat více udržitelně, nebrat cestování jako samozřejmost, vyhýbat se masovému turismu a jezdit na místa, kde není tolik lidí a jezdit spíše autem než létat letadlem.

V poslední otázce se mohli lidé vyjádřit k dotazníku a k tématu samotnému a podělit se i o zkušenosti z doby koronaviru. Lidé mi psali, že kvůli testování nestihli letadlo a vrátit se domů na Štědrý den, nebo že jim koronavirová situace úplně znemožnila vídat se s rodinou. Další člověk se vyjádřil, že v zahraničích nevypadá situace tak kriticky jak u nás, že se dá bez problémů ubytovat. Nebo, že využili pouze chvíli rozvolnění o prázdninách, ale mimo to z ČR nevycestovali. Celkově lidem vyhovovalo, že se můžou vyjádřit k něčemu aktuálnímu a k čemu mají co říct.

5 DISKUZE

Díky tomuto cestovatelskému dotazníku jsem si dokázala zodpovědět výzkumné otázky, které jsem si nastavila na začátku psaní práce. Celkově jsem ráda, že se dotazování zúčastnilo tolik lidí, i když v této době je cestování velice omezené, ale na druhou stranu to byla aspoň forma, díky které si mohli připomenout své zážitky z cestování a místa, která navštívili.

První výzkumnou otázkou bylo, *jak pandemie změnila způsoby cestování mladých lidí? (Zájem o cestování v době koronaviru – cestování po ČR a do zahraničí, typy dopravy)*. Z výsledků můžeme vyčíst, že i v této době zůstala jako nejčastější forma dopravy ta letecká, volí ji celkem 55,5 % dotázaných. Druhou nejoblíbenější je automobilová doprava (30 %). Když tyto výsledky porovnám s výsledky výzkumu Kiwi.com (*Češi a cestování během pandemie koronaviru, 2020*), tak jsou výsledky podobné. V jejich výzkumu vyšlo, že 44 % lidí volí nejčastěji leteckou dopravu a na druhém místě je doprava pozemní. Co se týká cestování po republice v době koronaviru, tak 31 % dotazovaných cestovalo více po republice, než v předchozích letech a 34 % přibližně stejně. 18 % dotazovaných cestovalo méně po ČR a 17 % necestovalo vůbec. Ohledně cest do zahraničí vyjelo 48,7 % dotazovaných. Nejčastější destinace bylo Slovensko a Chorvatsko, které se objevilo v dotazníku 20x, dále sousední státy a Itálie s Portugalskem. Mimo Evropu lidé vyrazili do Tuniska, Keni, na Zanzibar, nebo Maledivy.

Druhá výzkumná otázka byla, *Jak pandemie ovlivnila cestovní ruch? (Kam budou lidé cestovat – do zahraničí, nebo pouze po republice, když do zahraničí, tak kam)*. Češi a Slováci nejvíce předpokládají, že po pandemii budou volit spíše destinace v Evropě (66 % dotazovaných) a exotické destinace by volilo 26 % respondentů. Opět se mé výsledky shodují s výsledky výzkumu Kiwi.com, kde volí evropské destinace 70 % dotázaných. A 40 % respondentů chce volit místa blízko k domovu.

Když jsem se ptala na konkrétní destinace, které plánují navštívit po skončení pandemie, nejčastěji se objevilo Chorvatsko, Itálie a Španělsko, Skandinávské země a ostrovy ve Středozezemním moři. Tyto destinace psali převážně baťůžkáři. Z ostatních skupin se objevovaly i země jako Bali, Maledivy, Zanzibar, Asijské země a země v jižní Americe.

U plánování dovolené se odpovědi hodně rozcházely. S časovým předstihem si dovolené bude plánovat 32 % tázaných a na „last minute“ 20 %. I podle výzkumu Kiwi.com je 20 % letenek rezervováno až 48 hodin před odletem. Ohledně ubytování budou se všichni shodli a budou volit spíše ubytování v soukromí a v malých ubytovacích zařízeních, a to 68 %

lidí. Pouze 9 % respondentů má v plánu ubytovat se v hromadných ubytovacích zařízeních typu hotel atd.

Polovina lidí předpokládá, že v roce 2021 vycestuje a 7 % už bylo letos i v zahraničí. Optimističtější jsou spíše baťůžkáři, 37 % dotazovaných si myslí, že letos do zahraničí nevycestuje. Pouze 28 % lidí si myslí, že budou cestovat více, než před vypuknutím pandemie a 78 % respondentů odpovědělo, že bude cestovat ve stejné míře.

Další výzkumnou otázkou bylo, *jak jsou lidé ochotni přizpůsobit se novým podmínkám, které jsou spojeny s cestováním? (PCR testování, očkování, karantény)*. Celkem 38 % dotazovaných by si kvůli cestování zaplatilo PCR test, více naklonění tomu jsou „nebaťůžkáři“, což i odpovídá tomu, že baťůžkáři jsou zvyklí cestovat více nízkonákladově. Dalších 8 % lidí by si test nezaplatilo a zbytek odpověděl, že by záleželo na situaci, což je pochopitelné. Ochota zůstat po příletu v karanténě se celkově dělí na třetiny, ale skupinově jsou tomu více naklonění baťůžkáři. Riziko, že se člověk nebude moct vrátit zpět je ochotno přijmout pouze 14 % lidí, opět více baťůžkáři. 56 % lidí odpovědělo, že by to neriskovali. Kdyby bylo podmínkou k cestování očkování, tak by se nechalo naočkovat 64 % (u všech skupin bylo „ano“ u větší poloviny, u prvních dvou dokonce více než 2/3). Nenechalo by se naočkovat 19 %. Podle opatření si destinaci vybírá 72 % a je to stále jedno z nejhlavnějších kritérií, podle čeho si ještě nějakou dobu budou lidé vybírat, kam pojedou. Podle Kiwi.com by se třetina cestovatelů vydala pouze do bezpečných zemí.

Poslední výzkumná otázka byla, *jaké nové návyky a chování si lidé osvojili v souvislosti s cestováním v době pandemie?* Zde lidé odpovídali na otevřenou otázku. Tři čtvrtiny lidí odpověděli, že neplánují nijak změnit své chování. Z nových návyků jsou nejvíce hygienické návyky, připojištění na cesty, ubytování v soukromí a také se lidé chtějí vyhýbat místům s velkou koncentrací lidí. I podle výzkumu Kiwi.com lidé nijak zásadně neplánují změnit svůj přístup k plánování dovolených.

Otázka ohledně ochoty zůstat v karanténě se zdála být problémová. Respondenti mi v 56. otázce psali, že jsou ochotni zůstat v karanténě po návratu do ČR, ale ne po příletu do zahraničí. Teď už vím, že by to chtělo tuto otázku lépe formulovat. Dalším limitem byl počet respondentů, který jsem na začátku práce doufala, že bude vyšší. Původně měly být výsledky zaměřeny pouze na baťůžkáře, ale vzhledem k 58 respondentům – baťůžkářům jsem se rozhodla výsledky porovnat mezi všemi skupinami. Možným důvodem k malému počtu respondentů je nynější doba.

6 ZÁVĚRY

Hlavním cílem mé práce bylo posouzení dopadu pandemie na cestování českých a slovenských batůžkářů a mladých lidí pomocí dotazníku, který jsem sama vytvořila. Dotazování se zúčastnilo 132 lidí a po odstranění nerelevantních odpovědí mi zůstalo 119 respondentů.

Ke splnění hlavního cíle jsem měla stanoveny dílčí cíle, například změny v chování při cestování, vize cestování po skončení pandemie, jak jsou ochotni se vyrovnat s komplikacemi spojenými s cestováním a zjištění nových návyků a chování při cestování. Měla jsem stanoveny 4 výzkumné otázky, které se mi všechny podařilo zodpovědět viz kapitola 5 *Diskuze*.

Celkově byl podle respondentů dotazník srozumitelný a přehledný, jediná nejednoznačná byla otázka o ochotě zůstat v karanténě. Líbila se jim možnost zapojit se do dotazníku s aktuálním tématem.

Podle průzkumu časopisu Cely o turismu (COT), ve spolupráci s Fakultou tělesné kultury UP, po první vlně pandemie, uvedlo 60 % dotázaných, že budou cestovat stejně jako před pandemií. I z mého výzkumu vyplynulo, že 65,5 % respondentů plánuje cestovat stejně, jako před vypuknutím pandemie. Podle průzkumu COT si 40 % lidí bude rezervovat dovolenou na poslední chvíli. Zde z mého výzkumu vyšlo pouze 20 %, což je pro mě překvapivé číslo, čekala bych, že s postupující pandemií budou lidé raději volit dovolené na „last minute“. (Cely o turismu, 2020).

Ve výsledcích mám uvedeny tři skupiny – ty, co se považují za batůžkáře, co se nepovažují za batůžkáře, a co neví. Takto jsem si dotazník připravila a bohužel se v poslední skupině objevilo pouze 11 lidí. Pro přehlednost jsem do závěrů udělala pouze dvě skupiny – batůžkáře a ostatní, aby šly jasně vidět rozdíly, mezi těmito dvěma skupinami.

V tabulce 3 jsou přehledně odpovědi na otázky, které směřovaly ke zodpovězení první výzkumné otázky. Podle průzkumu COT plánoval cestovat po ČR více jen každý pátý dotázaný. Z mého dotazníku vyšlo, že třetina lidí nyní cestuje více po ČR, než v předchozích letech a třetina přibližně stejně. Zahraničí od vypuknutí pandemie navštívila z obou skupin přibližně polovina. U batůžkářů větší, u ostatních menší polovina. Oblíbeným způsobem dopravy stále zůstává letecká a druhá automobilová.

Tabulka 3. Jak pandemie změnila způsoby cestování?

Jak pandemie změnila způsoby cestování?	Bařůžkáři				Ostatní			
	<i>Cestují více po ČR</i>	<i>Cestují stejně po ČR</i>	<i>Cestují méně po ČR</i>	<i>Necestují vůbec</i>	<i>Cestují více po ČR</i>	<i>Cestují stejně po ČR</i>	<i>Cestují méně po ČR</i>	<i>Necestují vůbec</i>
<i>Jak se změnilý Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020)?</i>	31%	31%	16%	22%	31%	36%	21%	12%
<i>Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy:</i>	<i>Letecky</i>	<i>Autem</i>	<i>Vlakem/autobusem</i>	<i>Ostatní</i>	<i>Letecky</i>	<i>Autem</i>	<i>Vlakem/autobusem</i>	<i>Ostatní</i>
	59%	21%	16%	5%	53%	38%	8%	2%
<i>Navštívili jste od vypuknutí pandemie zahraničí?</i>	<i>Ano</i>		<i>Ne</i>		<i>Ano</i>		<i>Ne</i>	
	53%		47%		44%		56%	

Tabulka 4 odkazuje na odpovědi, týkající se druhé výzkumné otázky. Obě skupiny budou raději volit destinace v Evropě. I tato odpověď koresponduje s průzkumem COT, kde 67 % lidí chce mít jistotu rychlého návratu domů v případě potřeby. Podle průzkumu COT si 40 % lidí bude rezervovat dovolenou na poslední chvíli. Zde z mého výzkumu vyšlo pouze 24 % u bařůžkářů a pouze 16 % u ostatních, což je pro mě překvapivé číslo, čekala bych, že s postupující pandemií budou lidé raději volit dovolenou na „last minute“. Celkově se obě skupiny shodly, že budou volit ubytování v soukromí a v menších ubytovacích zařiceních než v hromadných. A 66 % bařůžkářů uvedlo, že si myslí, že letos vycestuje, naopak u ostatních převažovala odpověď, že spíše nepředpokládají, že vyjedou do zahraničí.

Tabulka 4. Jak pandemie ovlivnila cestovní ruch?

Jak pandemie ovlivnila cestovní ruch?	Bařůžkáři				Ostatní			
	<i>Exotické destinace</i>		<i>Destinace v Evropě</i>		<i>Exotické destinace</i>		<i>Destinace v Evropě</i>	
<i>Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše:</i>	28%		66%		26%		66%	
<i>Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou:</i>	<i>S časovým předstihem</i>	<i>Na "last minute"</i>	<i>Záleží na situaci</i>		<i>S časovým předstihem</i>	<i>Na "last minute"</i>	<i>Záleží na situaci</i>	
	26%	24%	50%		38%	16%	46%	
<i>Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v:</i>	<i>Hromadných ubytovacích zařiceních</i>		<i>Menších, soukromých</i>		<i>Hromadných ubytovacích zařiceních</i>		<i>Menších, soukromých</i>	
	7%		62%		12%		74%	
<i>Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí?</i>	<i>Ano, věřím, že vycestuji</i>	<i>Ano a už jsem byl/a</i>	<i>Ne, nemyslím si</i>	<i>Nevím</i>	<i>Ano, věřím, že vycestuji</i>	<i>Ano a už jsem byl/a</i>	<i>Ne, nemyslím si</i>	<i>Nevím</i>
	66%	7%	19%	9%	36%	7%	54%	3%

Tabulka 5 odkazuje k třetí výzkumné otázce, jak jsou lidé ochotni přizpůsobit se novým podmínkám, které jsou spojeny s cestováním. Ohledně zaplacení testování kvůli cestování u lidí převážně záleží na situaci, ale z těch, co se rozhodli, byli spíše nakloněni pro, si test zaplatit. Odpověď na otázku ohledně karantény po přiletu do zahraničí, nebo návratu do ČR se

u bařůžkářů dělí na třetiny mezi ano-ne-záleží na situaci. U skupiny ostatních u 44 % záleží na situaci, 32 % by v karanténě nezůstalo a 24 % ano. Polovina bařůžkářů by necestovala do zahraničí s vědomím, že se nemusí vrátit zpět kvůli opatřením a pouze 19 % ano. Z druhé skupiny by necestovalo 62 % a vyjelo by pouze 10 % ostatních.

Nakloněno k očkování je 64 % bařůžkářů a 64 % ostatních, všeobecně tedy berou očkování jako cestu k návratu k normálu. U obou skupin více než tři čtvrtiny lidí uvedlo, že si vybírají destinaci podle tamních restrikcí a podle toho se rozhodují.

Tabulka 5. Jak jsou lidé ochotni přizpůsobit se novým podmínkám, které jsou spojeny s cestováním?

<i>Jak jsou lidé ochotni přizpůsobit se novým podmínkám, které jsou spojeny s cestováním?</i>	Bařůžkáři			Ostatní		
	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Záleží na situaci, nedokážu posoudit</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Záleží na situaci, nedokážu posoudit</i>
<i>Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test?</i>	36%	7%	57%	39%	10%	51%
<i>Jste ochotni kvůli cestování zůstat po přeletu/přijezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě?</i>	35%	33%	33%	24%	32%	44%
<i>Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět?</i>	19%	50%	31%	10%	62%	28%
<i>Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se naočkovat?</i>	64%	21%	16%	64%	18%	18%
<i>Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte?</i>	72%	14%	14%	72%	12%	16%

Celkově tedy lidé více plánují ubytovávat se v menších ubytovacích zařizováních, budou cestovat více po Evropě, ale i po republice. Bařůžkáři věří, že vycestují ještě letos. Lidé jsou otevřeni tomu, zaplatit si test a naočkovat se kvůli cestování. Naopak by nevyjeli, kdyby věděli, že se nemusí vrátit zpět, a proto si většina vybírá destinaci, do které pojedou, podle toho, jaké restriktce tam zrovna platí.

7 SOUHRN

V teoretické části práce jsem se zabývala cestovním ruchem, jeho dělením a rozdíly mezi alternativním a masovým cestovním ruchem. V další kapitole jsem rozebírala baťůžkářství (*backpacking*), od historie, přes definice, rysy a baťůžkářské enklávy. Také jsem probrala pojem *New Age Travellers*. V další části jsou tipy na aplikace pro cestovatele, které se dají využít na cestách po celém světě. V poslední části druhé kapitoly je popis nejznámějšího cestovatelského průvodce – Lonely Planet.

Hlavní část mé diplomové práce se zabývala cestováním v době koronaviru. Od počátku celé koronavirové epidemie, postup opatření, změny v cestovním ruchu od roku 2017 do roku 2020. Zde popisují jak příjezdový, tak výjezdový cestovní ruch. Dále vliv koronaviru na celosvětový turismus a návrat k cestování a předpoklady k uzdravení cestovního ruchu.

Praktická část probíhala formou online dotazníkového šetření. Dotazník jsem vytvářela sama, celkem obsahoval 56 otázek, ale každý respondent zodpovídal 25 otázek. V první části dotazníku se lidé podle odpovědí rozřídili do tří skupin, podle toho, jestli se považují nebo nepovažují za baťůžkáře, nebo jestli neví, zda se za něj považují. Odpovídání lidem trvalo do 10 minut. Celkem z původních 132 respondentů zůstalo po protřídění odpovědí 119. Ve skupině baťůžkářů bylo 58 respondentů, u „nebaťůžkářů“ 50 respondentů a u skupiny, která nevěděla to bylo 11 lidí. Mezi respondenty byli muži i ženy, Češi i Slováci od 18 do 67 let.

Výsledky tedy ukazují, že respondenti, převážně tedy baťůžkáři věří, že budou opět cestovat, a to třeba i letos. Naopak ostatní respondenti takto optimističtí nejsou. Ale většina, která opět plánuje cestovat, tak bude volit hlavně destinace v Evropě, kvůli jednoduššímu návratu domů. Ubytovat se budou spíše v soukromých ubytováních než v hromadných, kvůli menšímu kontaktu s lidmi. A také budou volit méně známá místa, kde nebudou davy turistů. Celkově jsou si lidé vědomi toho, že je potřeba dodržovat větší hygienické návyky a většina takto i odpovídala v otevřené otázce, že budou více používat antibakteriální gely a více dbát na tyto návyky. Také si lidé budou častěji kupovat přípojištění na cesty, ať už kvůli zrušení letů, nebo například kvůli pozitivnímu testu po přeletu. Hodně lidí ale spoléhá na očkování a věří, že očkování bude cestou ven a cestou k normálu.

8 SUMMARY

Theoretical part was focused on tourism, its division and differences between alternative and mass tourism. Next chapter was about backpacking, from history and definitions to backpacker's enclave. Also I was writing about New Age Travellers. In next part are tips for travelling apps, you can use. Final part of the second chapter is description of the most famous travel guide – Lonely Planet.

Main part of my thesis was focused on travelling in pandemic. From beginning of the coronavirus pandemic, restrictions, changes in tourism from 2017 to 2020. Describe of incoming and outgoing tourism and influence of the pandemic on worldwide tourism, return to travelling a tourism recovery.

In practical part was a questionnaire that I made by myself. It contain 56 questions, but each respondent replied to 25 questions. In first part of the questionnaire was people divided to three groups by answering, if they consider themselves a backpacker (yes – no – i don't know). Answering was about 10 minutes. From 132 respondents I had 119 after removing of irrelevant replies. In backpacker's group was 58 people, in non-backpacker's group it was 50 people and in third group, who doesn't know it was 11 respondents. There was male and female, Czech and Slovak from 18 to 67 years.

The results shows, that respondents, especially backpackers believe that they will be travelling again and maybe this year. But other respondents are not so optimistic. But the group, who plan to travel again will choose destinations in Europe, because of easy return to home. They will choose private accommodation than mass accommodation, due to less contact with people. Also they will choose not so famous places. Overall people know that they need to have higher hygiene habits and most of respondents answer in last question, that they will have an antibacterial gel pay attention to this habits. And people will buy some supplementary insurance, because of canceled flights or positive test. A lot of people relies on vaccination and believe, that vaccination is a way out and way to the normal.

REFERENČNÍ SEZNAM

Tištěné zdroje

Adler, J. (1985). Youth on the Road: Reflections on the History of Tramping. *Annals of Tourism Research*, 12(3), 335-354.

Butler, R. W., & Russell, R. (Eds.). (2010). *Giants of tourism*. CABI.

Cohen, E. (1972). Toward a sociology of international tourism. *Social research*, 164-182.

Cohen, E. (2008). The changing faces of contemporary tourism. *Society*, 45(4), 330-333.

Chorvát, I. (2006). Turista a turizmus ako metafory pohybu a pohybu človeka v modernej spoločnosti. K niektorým vybraným koncepciám sociológie turizmu. *Sociální studia/Social Studies*, 3(1), 111-128.

Cummings, J., Blon, B., Konn, M., Warren, M., & Williams, C. (2005). *Lonely planet guide: Thailand*. Lonely Planet Publications.

Deore, M. G. Impact of Covid-19 on Tourism Industry.

Edensor, T. (2008). *Tourists at the Taj: Performance and meaning at a symbolic site*. Routledge.

Friend, T. (2005). The parachute artist: Have Tony Wheeler's guidebooks travelled too far. *The New Yorker*, 18, 78-91.

Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Grada.

Loker-Murphy, L., & Pearce, P. L. (1995). Young budget travelers: Backpackers in Australia. *Annals of tourism research*, 22(4), 819-843.

- Martin, G. (2002). New Age Travellers: uproarious or uprooted?. *Sociology*, 36(3), 723-735.
- Murphy, L. (2001). Exploring social interactions of backpackers. *Annals of tourism Research*, 28(1), 50-67.
- O'Reilly, C. C. (2006). From drifter to gap year tourist: Mainstreaming backpacker travel. *Annals of tourism research*, 33(4), 998-1017.
- Richards, G., & Wilson, J. (Eds.). (2004). *The global nomad: Backpacker travel in theory and practice*. Channel View Publications.
- Sørensen, A. (2003). Backpacker ethnography. *Annals of tourism research*, 30(4), 847-867.
- Škare, M., Soriano, D. R., & Porada-Rochoń, M. (2021). Impact of COVID-19 on the travel and tourism industry. *Technological Forecasting and Social Change*, 163, 120469.
- Turner, V. (1969). Liminality and communitas. *The ritual process: Structure and anti-structure*, 94, 130.
- UNWTO. Statistical Division. (2010). *International recommendations for tourism statistics 2008* (No. 83). United Nations Publications.
- Wearing, S., Stevenson, D., & Young, T. (2009). *Tourist cultures: Identity, place and the traveller*. Sage.
- Welk, P. (2004). The beaten track: anti-tourism as an element of backpacker identity construction. *The global nomad: Backpacker travel in theory and practice*, 77-91.
- White, N. R., & White, P. B. (2004). Travel as transition: Identity and place. *Annals of Tourism Research*, 31(1), 200-218.
- Zelenka, J., & Pásková, M. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Linde.

Zhang, H., Song, H., Wen, L., & Liu, C. (2021). Forecasting tourism recovery amid COVID-19. *Annals of Tourism Research*, 87, 103149.

Internetové zdroje:

2020: WORST YEAR IN TOURISM HISTORY WITH 1 BILLION FEWER INTERNATIONAL ARRIVALS. *UNWTO* [online]. UNWTO, 2021, 28.01.2021 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://www.unwto.org/news/2020-worst-year-in-tourism-history-with-1-billion-fewer-international-arrivals>

Aktuální analýza cestovního ruchu České republiky v rámci Evropy a světa. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], 2018 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getattachment/38dcf411-4e5b-47e7-b1d7-c283654ab7b3/Analyza-cestovniho-ruchu-CR-v-ramci-Evropy-a-sveta.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

Analýza dopadů světové pandemie koronaviru (COVID-19) na odvětví cestovního ruchu v ČR v letech 2020 a 2021. *CzechTourism* [online]. [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: https://www.czechtourism.cz/cms/getmedia/c04e7df0-681b-48f8-96cc-1f573182526a/Dopady_COVID_19_k_27_11_2020.pdf

Beck, J. 8 Brilliant Travel Innovations That Could Change How We Travel. *Blog.tortugabackpacks.com* [online]. [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <https://blog.tortugabackpacks.com/travel-innovations/>

Cestovní ruch - 1. čtvrtletí 2020: V průběhu čtvrtletí došlo k propadu obsazenosti ubytovacích zařízení. *Český statistický úřad* [online]. 2020, 11.5.2020 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/cestovni-ruch-1-ctvrtleti-2020>

Cestovní ruch - 2. čtvrtletí 2020: Očekávaný propad návštěvnosti se potvrdil. *Český statistický úřad* [online]. 2020, 7.8.2020 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/cestovni-ruch-2-ctvrtleti-2020>

Cestovní ruch - 3. čtvrtletí 2020: Pokles v cestovním ruchu pokračoval. *Český statistický úřad* [online]. 2020, 9.11.2020 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cru/cestovni-ruch-3-ctvrtleti-2020>

Cestovní ruch - 4. čtvrtletí 2020: V roce 2020 se v ČR uskutečnilo 31 milionů přenocování. *Český statistický úřad* [online]. 2021, 9.2.2021 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cru/cestovni-ruch-4-ctvrtleti-2020>

Cestovní ruch – časové řady. *Český statistický úřad* [online]. 2021, 31.3.2021 [cit. 2021-04-11]. Dostupné z https://www.czso.cz/csu/czso/cru_cr

Cestovní ruch pro všechny. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. [online]. 2008. [cit. 2021-03-07]. Dostupné z https://www.mmr.cz/getmedia/4fa1846e-ee0c-40d7-ae2e-a43007314a2e/GetFile14_1.pdf

CK: Karanténa po návratu z exotiky není problém. *Celý o turismu: Odborný portál pro cestovní ruch* [online]. 2021, 15.2.2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.icot.cz/ck-karantena-po-navratu-z-exotiky-neni-problem/>

CK: Zájem o zájezdy na léto je značný. *Celý o turismu: Odborný portál pro cestovní ruch* [online]. 2021, 13.1.2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://outgoing.icot.cz/ck-zajem-o-zajezy-na-leto-je-znacny/>

Covid-19 Coronavirus Pandemic. *Worldometers.info* [online]. 2021, 02.03.2021 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Onemocnění aktuálně* [online]. 2020, 19.4.2020 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

Five innovations in travel industry: how to make your startup stand out? *Da-14.com* [online]. 19.5.2017 [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://da-14.com/blog/five-innovations-travel-industry-how-make-your-startup-stand-out>

Chorvatsko vyhrálo turistickou sezonu ve Středomoří. Čechů přijelo půl milionu. *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 2020, 16.11.2020 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/chorvatsko-vyhralo-turistickou-sezonu-ve-stredomori-cechu-prijelo-pul-milionu/>

Jarní prázdniny Češi stráví na lyžích v Bulharsku i u moře. *Celý o turismu: Odborný portál pro cestovní ruch* [online]. 2021, 1.2.2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://outgoing.icot.cz/jarni-prazdniny-cesi-stravi-na-lyzich-v-bulharsku-i-u-more/>

Kam Češi cestovali v roce 2017 nejčastěji? *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích* [online]. 2018, 26.07.2018 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/kde-cesi-travili-v-roce-2017-dovolenou>

Kam Češi v roce 2019 ve volném čase cestovali? *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích* [online]. 2020, 8.6.2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/kam-obyvatele-cr-v-roce-2019-ve-volnem-case-cestovali>

Kde Češi nejčastěji trávili v roce 2018 dovolenou? *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích* [online]. 2019, 10.04.2019 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/kde-cesi-travili-v-roce-2018-dovolenou>.

Kiwi.com: Jak ovlivnil koronavirus cestovatelské plány Čechů. *Celý o turismu: Odborný portál pro cestovní ruch* [online]. 2020, 9.11.2020 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: <https://outgoing.icot.cz/kiwi-com-jak-ovlivnil-koronavirus-cestovatelske-plany-cechu/>

Kiwi.com: Navzdory pandemii se Češi cestování nevzdali. *Celý o turismu: Odborný portál pro cestovní ruch* [online]. 2021, 15.1.2021 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://outgoing.icot.cz/kiwi-com-navzdory-pandemii-se-cesi-cestovani-nevzdali/>

Přehled aktuálních opatření. *Covid portál* [online]. 2020, 2021 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/opatreni>

Rončák, M. Dopady pandemie koronaviru na kvalitu života a cestování. *Celý o turismu*. [online]. 2020, 24.6.2020 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: <https://celyoturismu.cz/dopady-pandemie-koronaviru-na-kvalitu-zivota-a-cestovani/>

Smutný rok pro cestovní ruch. *Český statistický úřad* [online]. 2021, 9.2.2021 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/smutny-rok-pro-cestovni-ruch>

WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard. *World Health Organization* [online]. 2021, 02.03.2021 [cit. 2021-03-02]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/>

WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard. *World Health Organization* [online]. 2021, 19.04.2021 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/>

Seznam obrázků

Obrázek 1. Trendový profil aktuálního počtu osob s laboratorně prokázaným onemocněním COVID-19	24
Obrázek 2. Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (meziroční změna)	25
Obrázek 3. Počty nakažených nemocí COVID-19 ve světě	29
Obrázek 4. Otázka 5: Zrušila se Vám kvůli pandemii již rezervovaná dovolená?	35
Obrázek 5. Otázka 6: Byl Vám kvůli pandemii zrušen let?	35
Obrázek 6. Otázka 7: Považujete se za baťůžkáře/backpackera? (volíte nejlevnější způsob dopravy, ubytování, celkově nízkonákladové cestování s malým zavazadlem)	36
Obrázek 7. Otázka 8: Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy: (baťůžkáři – ano)	37
Obrázek 8. Otázka 24: Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy: (baťůžkáři – ne)	37
Obrázek 9. Otázka 40: Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy: (baťůžkáři – nevím)	37
Obrázek 10. Otázka 9: Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete: (baťůžkáři – ano)	38
Obrázek 11. Otázka 25: Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete: (baťůžkáři – ne)	38
Obrázek 12. Otázka 41: Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete: (baťůžkáři – nevím)	38
Obrázek 13. Otázka 12: Jak se změnilo Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020) (baťůžkáři – ano)	40
Obrázek 14. Otázka 28: Jak se změnilo Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020) (baťůžkáři – ne)	40
Obrázek 15. Otázka 44: Jak se změnilo Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020) (baťůžkáři – nevím)	41
Obrázek 16. Otázka 14: Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test? (baťůžkáři – ano)	42
Obrázek 17. Otázka 30: Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test? (baťůžkáři – ne)	42

- Obrázek 18. Otázka 46: Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test? (baťůžkáři – nevím)_____42
- Obrázek 19. Otázka 15: Jste ochotni kvůli cestování zůstat po příletu/příjezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě? (baťůžkáři – ano)_____43
- Obrázek 20. Otázka 31: Jste ochotni kvůli cestování zůstat po příletu/příjezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě? (baťůžkáři – ne)_____43
- Obrázek 21. Otázka 16: Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů apod.) (baťůžkáři – ano)_____44
- Obrázek 22. Otázka 32: Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů apod.) (baťůžkáři – ne)_____44
- Obrázek 23. Otázka 47: Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů apod.) (baťůžkáři – nevím)_____45
- Obrázek 24. Otázka 17: Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se naočkovat? (baťůžkáři – ano)_____45
- Obrázek 25. Otázka 33: Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se naočkovat? (baťůžkáři – ne)_____46
- Obrázek 26. Otázka 48: Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se naočkovat? (baťůžkáři – nevím)_____46
- Obrázek 27. Otázka 18: Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení apod.) (baťůžkáři – ano)_____47
- Obrázek 28. Otázka 34: Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení apod.) (baťůžkáři – ne)_____47
- Obrázek 29. Otázka 49: Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení apod.) (baťůžkáři – nevím)_____48
- Obrázek 30. Otázka 19: Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše: (baťůžkáři – ano)_____48
- Obrázek 31. Otázka 35: Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše: (baťůžkáři – ne)_____49
- Obrázek 32. Otázka 50: Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše: (baťůžkáři – nevím)_____49

Obrázek 33. Otázka 21: Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou: (baťůžkáři – ano)	50
Obrázek 34. Otázka 37: Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou: (baťůžkáři – ne)	50
Obrázek 35. Otázka 52: Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou: (baťůžkáři – nevím)	51
Obrázek 36. Otázka 22: Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v: (baťůžkáři – ano)	51
Obrázek 37. Otázka 38: Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v: (baťůžkáři – ne)	52
Obrázek 38. Otázka 53: Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v: (baťůžkáři – nevím)	52
Obrázek 39. Otázka 23: Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí? (baťůžkáři - ano)	53
Obrázek 40. Otázka 39: Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí? (baťůžkáři – ne)	53
Obrázek 41. Otázka 54: Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí? (baťůžkáři – nevím)	53
Obrázek 42. Otázka 55: Až bude možnost opět volně cestovat, předpokládáte, že budete cestovat:	55

Seznam tabulek

Tabulka 1. Nejoblíbenější destinace Čechů mezi lety 2017–2019	29
Tabulka 2. Složení výzkumného souboru – pohlaví a věk	33
Tabulka 3. Jak pandemie změnila způsoby cestování?	58
Tabulka 4. Jak pandemie ovlivnila cestovní ruch?	59
Tabulka 5. Jak jsou lidé ochotni přizpůsobit se novým podmínkám, které jsou spojeny s cestováním?	59
Tabulka 6. Tabulka hostů v ubytovacích zařízeních 2020	72

PŘÍLOHY

Tabulka 6. Tabulka hostů v ubytovacích zařízeních 2020.

Tabulka 1 Hosté (kategorie ubytovacích zařízení, absolutně, indexy)
 Table 1 Guests (accommodation establishment category, numbers, indices)

	1. čtvrtletí 2020 1st quarter 2020			2. čtvrtletí 2020 2nd quarter 2020			Od počátku roku From the beginning of the year			Index 2.Q 2020 / 2.Q 2019			Index Od počátku roku From the beginning of the year		
	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents
Počet hostů Number of guests	3 102 786	1 481 928	1 620 858	988 007	127 356	860 651	4 090 793	1 609 284	2 481 509	17,1	4,3	30,4	41,9	32,5	51,6
Hotely a podobná zařízení Hotels and similar establishments	2 690 385	1 401 729	1 288 636	732 586	114 196	618 390	3 422 951	1 515 925	1 907 026	15,5	4,2	30,4	41,7	33,1	52,7
v tom / including															
Hotely celkem Hotels total	2 305 990	1 321 610	984 380	555 422	104 342	451 080	2 861 412	1 425 952	1 435 460	13,6	4,0	29,9	40,3	32,6	52,8
v tom / including															
Hotely ***** Hotels *****	219 803	198 973	20 830	25 310	11 800	13 510	245 113	210 773	34 340	6,9	3,4	53,7	37,4	34,8	69,0
Hotely **** Hotels ****	1 040 791	678 224	362 567	221 002	50 896	170 106	1 261 793	729 120	532 673	11,8	3,8	31,8	39,1	32,3	54,8
Ostatní hotely Other hotels	1 045 396	444 413	600 983	309 110	41 646	267 464	1 354 506	486 059	868 447	16,7	4,6	28,1	42,2	32,2	51,1
Penziony Boarding houses	384 375	80 119	304 256	177 164	9 854	167 310	581 539	89 973	471 566	27,6	8,3	32,1	50,5	42,3	52,4
Ostatní hromadná ubytovací zařízení Other collective accommodation establishments	412 421	80 199	332 222	255 421	13 160	242 261	667 842	93 359	574 483	24,6	5,4	30,4	42,9	25,3	48,3
v tom / including															
Kempy Tourist campsites	2 618	726	1 892	115 996	4 999	110 997	118 614	5 725	112 889	38,8	11,5	43,4	39,0	12,9	43,5
Chatové osady a turistické ubytovny Holiday dwellings and hostels for tourists	100 577	20 154	80 423	38 886	2 173	36 713	139 463	22 327	117 136	16,3	2,9	22,4	37,2	18,9	45,7
Ostatní zařízení jinde neuvedená Other establishments n.e.c.	309 226	59 319	249 907	100 539	5 988	94 551	409 765	65 307	344 458	20,0	4,8	25,0	46,6	31,6	51,2

Tabulka 1 Hosté (kategorie ubytovacích zařízení, absolutně, indexy)
 Table 1 Guests (accommodation establishment category, numbers, indices)

	3. čtvrtletí 2020 3rd quarter 2020			4. čtvrtletí 2020 4th quarter 2020			Od počátku roku From the beginning of the year			Index 4.Q 2020 / 4.Q 2019			Index Od počátku roku From the beginning of the year		
	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	rezidenti Residents
Počet hostů Number of guests	5 945 070	1 047 277	4 897 793	662 711	104 259	558 452	10 777 698	2 783 637	7 994 061	14,1	4,0	26,7	49,0	25,6	72,0
Hotely a podobná zařízení Hotels and similar establishments	3 789 923	868 691	2 921 232	592 897	100 130	492 767	7 825 312	2 476 466	5 348 846	14,1	4,1	28,1	44,1	24,8	68,9
v tom / including															
Hotely celkem Hotels total	2 765 647	791 673	1 973 974	481 840	93 993	387 847	6 095 038	2 306 667	3 788 371	12,9	4,0	28,1	39,9	24,2	65,7
v tom / including															
Hotely ***** Hotels *****	154 696	103 505	51 191	36 887	15 958	20 929	436 521	329 900	106 621	10,1	4,7	74,5	30,7	25,0	103,1
Hotely **** Hotels ****	1 172 154	411 889	760 265	205 239	45 984	159 255	2 644 066	1 193 977	1 450 089	11,3	3,6	29,4	37,7	24,1	70,3
Ostatní hotely Other hotels	1 438 797	276 279	1 162 518	239 714	32 051	207 663	3 014 451	782 790	2 231 661	15,3	4,3	25,5	44,0	24,1	61,9
Penziony Boarding houses	1 024 276	77 018	947 258	111 057	6 137	104 920	1 730 274	189 799	1 560 475	24,0	6,9	28,1	70,5	37,4	78,1
Ostatní hromadná ubytovací zařízení Other collective accommodation establishments	2 155 147	178 586	1 976 561	69 814	4 129	65 685	2 952 386	307 171	2 645 215	14,2	2,7	19,4	69,3	33,4	79,2
v tom / including															
Kempy Tourist campsites	1 233 140	92 462	1 140 678	4 031	645	3 386	1 387 221	99 228	1 267 993	30,3	16,4	36,1	97,5	55,4	103,7
Chatové osady a turistické ubytovny Holiday dwellings and hostels for tourists	350 121	28 495	321 626	14 297	1 273	13 024	515 408	60 372	455 036	11,1	2,6	16,1	56,3	23,3	69,2
Ostatní zařízení jinde neuvedená Other establishments n.e.c.	571 886	57 629	514 257	51 486	2 211	49 275	1 069 757	147 571	922 186	14,7	2,2	19,9	55,1	30,7	63,2

Dotazník *Vliv koronaviru na cestování.*

Pohlaví:

- Žena
- Muž

Národnost:

- Čech/Češka
- Slovák/Slovenka
- Jiné

Věk:

Žijete dlouhodobě v ČR/na Slovensku? Pokud ne, můžete uvést, kde žijete.

- Ano
- Jiná

Zrušila se Vám kvůli pandemii koronaviru již rezervovaná dovolená?

- Ano, zrušila
- Neměl/a jsem žádnou naplánovanou.
- Ne, dovolená se uskutečnila.

Byl Vám kvůli pandemii zrušen let?

- Ano, byl.
- Ne, neměl/a jsem žádný zakoupený.
- Ne, žádný let se mi nezrušil.

Považujete se za baťůžkáře/backpackera? (volíte nejlevnější způsob dopravy, ubytování, celkově nízkonákladové cestování s malým zavazadlem)

- Ano
- Ne
- Nevím

Když cestujete do zahraničí, volíte nejčastěji formu dopravy:

- Letecky
- Autem
- Pěšky
- Vlákem/autobusem
- Jiná

Když plánujete dovolenou, ubytování si zajišťujete:

- Dopředu, ještě, než vyrazím na cesty.
- Až na místě.
- Ubytování neřeším, spím v autě, venku.

Uveďte 3 nejčastější motivy k účasti na cestovním ruchu:

- Rekreační cestovní ruch
- Kulturně-poznávací cestovní ruch
- Cestovní ruch s náboženskou orientací.
- Cestovní ruch se vzdělávacími motivy.
- Cestovní ruch se společenskými motivy.
- Zdravotně-orientovaný cestovní ruch.
- Sportovně orientovaný cestovní ruch.
- Cestovní ruch orientovaný na poznávání přírodního prostředí.
- Cestovní ruch s dobrodružnými motivy.
- Cestovní ruch s profesními motivy.
- Jiné

Kolikrát jste v období 1/2018-3/2020 byl/a v zahraničí? (stačí přibližně):

Jak se změnilo Vaše způsoby cestování od vypuknutí pandemie (březen 2020)?

- Cestuji více po ČR než v předchozích letech.
- Cestuji stejně po ČR jako v předchozích letech.
- Cestuji méně po ČR než v předchozích letech.
- Vůbec necestuji.

Pokud jste od vypuknutí pandemie byl/a v zahraničí, jaké země jste navštívil/a a kolikrát?

Jste ochotni si kvůli cestám do zahraničí zaplatit PCR test?

- Ano
- Ne
- Záleží na situaci, nedokážu posoudit.

Jste ochotni kvůli cestování zůstat po příletu/příjezdu do zahraničí, popřípadě zpět do ČR, v karanténě?

- Ano
- Ne
- Záleží na situaci, nedokážu posoudit.

Cestovali byste na dovolenou do zahraničí s vědomím, že se kvůli restrikcím nemusíte dostat zpět? (např. zrušení letů apod.)

- Ano
- Ne
- Záleží na situaci, nedokážu posoudit.

Pokud by k cestě do zahraničí bylo podmínkou očkování, nechali byste se očkovat?

- Ano
- Ne
- Záleží na situaci, nedokážu posoudit.

Při výběru zahraniční destinace si zjišťujete, jaká je tam situace a podle toho se rozhodujete, jestli ji zvolíte. (Nošení roušek, otevření restaurací, zákaz vycházení apod.)

- Ano
- Ne
- Nedokážu posoudit.

Až bude možnost volněji cestovat, budete preferovat spíše:

- Exotické destinace.
- Destinace v Evropě.
- Jiné

Pokud máte vytipované konkrétní destinace, které plánujete po skončení pandemie navštívit, uveďte jaké:

Až bude možnost volněji cestovat, budete plánovat dovolenou:

- S časovým předstihem.
- Na poslední chvíli ("last minute").
- Záleží na situaci.

Až bude možnost volněji cestovat, budete volit spíše ubytování v:

- Hromadných ubytovacích zařízeních.
- Menších, soukromých ubytovacích zařízeních.
- Záleží na situaci.

Myslíte si, že v roce 2021 vycestujete do zahraničí?

- Ano a už jsem byl/a.
- Ano, věřím, že vycestuji.
- Ne, nemyslím si, že vycestuji.
- Nevím.

Až bude možnost opět volně cestovat, předpokládáte, že budete cestovat:

- Méně než před vypuknutím pandemie.
- Stejně jako před vypuknutím pandemie.
- Více než před vypuknutím pandemie.

Plánujete změnit své chování a způsoby cestování po skončení pandemie? Jak? (Zde se můžete rozepsat.) (typy ubytování, dopravy, úprava hygienických návyků, připojištění proti Covid-19, apod.)

Pokud Vás v průběhu vyplňování cokoliv napadlo, zde máte možnost podělit se. (Připomínky k dotazníku, zajímavé zkušenosti z cestování v době koronaviru).